

POLICEJNÍ AKADEMIE ČESKÉ REPUBLIKY V PRAZE

Fakulta bezpečnostního managementu

Katedra správního práva a správní vědy

Disciplinární delikty studentů vysokých škol a problematika
odnímání vysokoškolských titulů

Bakalářská práce

Disciplinary offenses of university students and the issue of university degrees
withdrawal

Beachelor thesis

VEDOUCÍ PRÁCE

JUDr. Ing. Mgr. Marek Hodulík

AUTOR PRÁCE

Lukáš Funda

PRAHA

2023

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že předložená práce je mým původním autorským dílem, které jsem vypracoval samostatně. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem čerpal, v práci řádně cituji a jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

V Mělníku dne 9. 3. 2023

Lukáš Funda

ANOTACE

Cílem bakalářské práce je v první části zhodnotit dosavadní problematiku disciplinárních přestupků studentů vysokých škol. Práce se věnuje definici přestupku studenta a porovnává ji se slovenskou zákonnou úpravou, typologií disciplinárních přestupků studentů a průběhu disciplinárního řízení. Důraz je kladen na rozdíly mezi vybranými disciplinárními řády vysokých škol. Druhá část bakalářské práce analyzuje problematiku odnímání vysokoškolských titulů za použití ustálené judikatury a vysokoškolského zákona v jeho podobě před velkou novelou a po ní. Obsahem třetí části jsou poznatky nabyté ve zkoumaných oblastech a učiněny jsou úvahy de lege ferenda. Závěr práce hodnotí závažnost problematiky disciplinárních přestupků studentů a odnímání vš. titulů.

Klíčová slova:

delikt * disciplína * sankce * skutková podstata * správní řízení * student * vysoká škola * vysokoškolský titul

ANNOTATION

The objective of the thesis is in the first part to evaluate the current problematic of disciplinary offences of university students. The thesis deals with the definition of offence of a student and compares it with the Slovak legislation, typology of the disciplinary offences of students and the course of disciplinary proceedings. The emphasis is on the differences between the chosen disciplinary regulations of universities. The second part of the thesis analyzes the problematic of withdrawal of university degrees using the established jurisprudence and the Higher Education Act in its form before and after the major amendment. The content of the third part is knowledge gained in the researched areas and considerations de lege ferenda are made. The conclusion of the thesis evaluates the gravity of the problematics of disciplinary offences of students and withdrawal of university degrees.

Keywords:

Misdemeanor * discipline * sanction * constituent elements * regulatory proceedings * student * university * university degree

Poděkování

Děkuji tímto panu JUDr. Ing. Mgr. Marku Hodulíkovi za jeho trpělivost, cenné připomínky a za přístup při vedení bakalářské práce. Rád bych také poděkoval manželce a synovi za jejich podporu při studiu na vysoké škole.

Obsah

Úvod.....	6
1 Základní vymezení pojmu delikt	7
1.1 Disciplinární delikt	10
1.2 Disciplinární přestupek studenta vysoké školy.....	12
1.3 Disciplinární přestupek studenta podle slovenské právní úpravy.....	13
1.4 Disciplinární řády pro studenty vysokých škol.....	15
1.4.1 Skutková podstata disciplinárního přestupku studenta na vysoké škole	16
1.4.2 Disciplinární řízení na vysoké škole.....	18
1.4.3 Komparace vybraných disciplinárních řádů vysokých škol	23
2 Problematika odnímání vysokoškolských titulů.....	28
2.1 Subjekty zúčastněné na řízení o odnětí vysokoškolského titulu.....	28
2.1.1 Absolvent.....	28
2.1.2 Přezkumná komise vysoké školy.....	29
2.1.3 Rektor	30
2.2 Řízení o odnětí vysokoškolského titulu	31
2.2.1 Užití správního řádu při odnímání vysokoškolského titulu	31
2.2.2 Odnímání vysokoškolského titulu dle vysokoškolského zákona	35
3 Resumé a návrhy de lege ferenda.....	40
3.1 Problematika disciplinárních přestupků studentů	40
3.2 Problematika odnímání vysokoškolských titulů	42
Závěr.....	44
Seznam použitých zdrojů	46
Seznam zkratk	51

Úvod

Bakalářská práce se zabývá problematikou disciplinárních přestupků studentů vysokých škol a odnímáním vysokoškolských titulů. Při výběru práce jsem pokládal za přínosné se s vybraným tématem blíže seznámit a prohloubit své znalosti a vědomosti z pozice studenta na vysoké škole. Můj zájem také vzbudily články v médiích o odejmutých vysokoškolských titulech, které v řadách laické veřejnosti vzbuzují pochybnosti o terciárním vzdělávání.

Zásadní rozdíl mezi problematikou disciplinárních přestupků studentů vysokých škol a odnímání vysokoškolských titulů je v postavení osoby, o jejichž právech a povinnostech se rozhoduje. Obecně se jedná o protiprávní jednání, které vede ke vzniku právní odpovědnosti a povinnosti strpět postih stanovený zákonem.

Problematika přestupků studentů a odnímání titulů na vysokých školách je v této práci rozdělena do tří částí.

První část se zabývá definicí pojmu disciplinární delikt. Dále je analyzována definice disciplinárního přestupku studenta tak, jak ji upravuje vysokoškolský zákon. Následně je provedeno porovnání se slovenským zákonným zněním. Součástí první kapitoly je dále analýza právní úpravy disciplinárních řádů, typologie disciplinárních přestupků studentů a procesní stránky spojené s řešením disciplinárního přestupku. V závěru první části je provedeno porovnání vybraných disciplinárních řádů na základě vlastních vymezených kritérií.

Druhá část analyzuje problematiku odnímání titulů na vysokých školách. Začátek druhé kapitoly je věnován krátkému výkladu pojmu vysokoškolský titul. Na tuto kapitolu pak navazují dvě podkapitoly, které se zaměřují na aktéry při řízení o odnětí vysokoškolského titulu a jejich procesní práva. V obou podkapitolách je pracováno nejen se zákonem, ale pozornost je také věnována judikatuře. Z hlediska obsahu je druhá kapitola zaměřena pouze na problematiku odnímání titulu získaného v bakalářském a magisterském studiu.

Třetí částí práce hodnotí současnou úpravu a navrhuje případné změny de lege ferenda.

1 Základní vymezení pojmu delikt

Při výkladu pojmu lze vycházet z latinského označení *delictum*, což v překladu znamená přestupek, provinění nebo selhání.¹

V právním prostředí České republiky je delikt obsahem právních předpisů, které regulují pravidla chování. Deliktem se rozumí zejména protiprávní jednání, kterým je porušena nebo není dodržena právní povinnost, to znamená, že je to projev vůle, která je v rozporu s právními předpisy. Tím, že je delikt obsažen v právních předpisech, můžeme jej označit jako právní delikt.²

Konkrétněji pojem právní delikt definuje Zdeněk Fiala:

„Pojem právní delikt je v právní teorii obecně charakterizován jako porušení povinnosti, s níž zákon spojuje hrozbu sankce trestní povahy. V rámci tohoto širokého vymezení lze tento pojem chápat v různých rovinách, např. jako jednání či čin porušující platnou právní normu, trestný čin, přečin, zločin, přestupek, disciplinární delikt, provinění aj.“³

Právní delikty se dle odborné veřejnosti dále člení do dvou kategorií. Každý z autorů přistupuje k členění jinou formou a jejich pohledy se mohou zdánlivě lišit.

První část autorů člení právní delikty na soudní delikty a správní delikty. Při porušení právní povinnosti, jež vyplývá z právních předpisů, bude nositeli práva podle závažnosti jeho jednání udělena sankce soudním nebo správním orgánem. Hlavními dělicími znaky mohou být elementární životní hodnoty⁴, které jsou chráněny trestním právem. V případě uložení trestu za spáchání soudního deliktu bude delikventovi uložena trest odnětí svobody. Naproti tomu u správních deliktů půjde o porušení norem, které mají charakter technických příkazů a zákazů, za které v případě porušení nemůže být delikventovi uložena sankce odnětí svobody.⁵

¹ KOPECKÝ, M. *Správní právo. Obecná část*. Praha: C. H. Beck, 2019, s. 251. ISBN 9788074007279. Shodně Delikt. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2023 [cit. 2023-03-04]. Dostupné z: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Delikt>

² GERLOCH, A. *Teorie práva*. 7. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2017, s. 80. ISBN 9788073806521.

³ FIALA, Z. et. al. *Správní právo trestní*. 2. vyd. Praha: Leges, 2021, s. 17. ISBN 9788075025319.

⁴ Především se jedná o ochranu osobnosti člověka, jeho práv a svobod.

⁵ PRÁŠKOVÁ, H. *Základy odpovědnosti za správní delikty*. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 185. ISBN 9788074004568.

Druhá část posuzuje správní delikty z hlediska právní odpovědnosti a člení je na soukromoprávní a veřejnoprávní. Autor knihy popisuje soukromoprávní delikty tak, že jde o vztah mezi delikventem a poškozeným s cílem kompenzovat poškozenému způsobenou újmu prostřednictvím třetí nezávislé strany. U veřejnoprávních deliktů je vztah založen mezi delikventem a státem. Smyslem tohoto mocenského vztahu je pak uchránit společnost od delikventního jednání a potrestat delikventa.⁶

Jelikož oblast soudních deliktů není předmětem této práce, zaměřím se dále na výklad pojmu správní delikt.

Samotný pojem správní delikt není v českém právním řádu legálně definován. Nicméně můžeme ho vymezit jako protiprávní jednání adresáta veřejné správy, jehož znaky jsou uvedeny v zákoně a s nímž zákon spojuje hrozbu trestní sankcí.⁷

Dušan Hendrych k pojmu správní delikt uvádí:

*„Nauka správního práva ho používá jako souborný pojem, zahrnující jednotlivé druhy správních deliktů, které se vyskytují v platné právní úpravě. V literatuře se **správním deliktem označuje zpravidla protiprávní jednání, jehož znaky jsou stanoveny zákonem, za které ukládá správní orgán trest stanovený normou správního práva.**“⁸*

Dušan Hendrych ještě dodává, že správní delikt je vždy vyjádřen v platném zákoně nebo jiném platném právním předpisu, správním aktu anebo také může být součástí veřejnoprávní smlouvy.⁹

⁶ FIALA et al., 2021, s. 18.

⁷ HORZINKOVÁ, E. a V. NOVOTNÝ. *Správní právo procesní*. 6. vyd. Praha: Leges, 2019, s. 185. ISBN 9788075023650.

⁸ HENDRYCH, D. et. al. *Správní právo. Obecná část*. 9. vyd. Praha: C. H. Beck, 2016, s. 298. ISBN 9788074006241.

⁹ Tamtéž, s. 298.

Spácháním správního deliktu dochází k právní odpovědnosti, která je označována jako sekundární povinnost vznikající fyzické nebo právnické osobě za porušení primární povinnosti, která pro ni vyplývá ze zákona nebo jiného právního titulu. Nově vzniklá sekundární povinnost je sankcí za protiprávní jednání, které naplňuje znaky správního deliktu, a shoduje se s povinností dané osoby nést následky svého předchozího protiprávního jednání. Tato sekundární povinnost je v oblasti správních deliktů nazývána jako správněprávní odpovědnost.¹⁰

Eva Horzinková k správněprávní odpovědnosti uvádí, že:

„Správněprávní odpovědnost jako odpovědnost deliktní není vnitřně homogenním celkem, nýbrž právě naopak je vnitřně strukturována. V jejím rámci se vytvářejí jednotlivé subsystémy správněprávní odpovědnosti, vyčleňované v závislosti na jednotlivých druzích či skupinách správních deliktů, mezi nimiž se používají odlišné sankce a odlišný způsob jejich uplatňování. Správněprávní delikty tak zahrnují velkou skupinu různorodých protiprávních činů, které můžeme dělit podle mnoha kritérií.“¹¹

Konkrétnější členění uvádí Helena Prášková, která ve své knize *Základy odpovědnosti za správní delikty* uvádí, že:

*„Správní delikty se navzájem **odlišují zejména: subjektem deliktu** – zda je jím fyzická či právnická osoba, **jeho postavením** – zda může být subjektem deliktu kdokoli (tzv. obecný subjekt), nebo zda je subjekt charakterizován svými zvláštními vlastnostmi nebo **zvláštním postavením** či způsobilostí (tzv. konkrétní, resp. speciální subjekt), **charakterem porušených povinností** – zda je porušena hmotněprávní nebo procesněprávní povinnost, **znakem zavinění** – zda je obligatorním znakem skutkové podstaty zavinění, nebo zda je odpovědnost za delikt vyvozována bez ohledu na zavinění, **účelem a zaměřením ukládané sankce** – zda je primárním účelem sankce potrestat pachatele deliktu, či jej donutit ke splnění porušené povinnosti.“¹²*

¹⁰ HORZINKOVÁ a NOVOTNÝ, 2019, s. 185.

¹¹ Tamtéž, s. 187.

¹² PRÁŠKOVÁ, 2013, s. 141–142.

Z hlediska subjektů a jejich postavení, podle typu posuzovaných povinností, zaměření a účelu ukládaných sankcí se správní delikty obvykle člení na:

- přestupky, v jejichž rámci se dále rozlišují přestupky fyzických osob, právnických osob a fyzických osob podnikajících,
- disciplinární delikty a
- pořádkové delikty.¹³

Ačkoliv jsou správní delikty navzájem odlišné a rozdělují je znaky, jako jsou subjekty, objekty, konstrukce zavinění, povaha správních trestů, je možné vymezit jejich znaky společné všem správním deliktům. Společnými znaky jsou protiprávnost, škodlivost, trestnost, subjekt deliktu (odpovědná osoba), zákonné vyjádření skutkové podstaty, zákonné zmocnění k ukládání sankcí.¹⁴

S ohledem na zaměření práce není obsahem této práce bližší vymezení pojmů přestupků a pořádkových deliktů.

1.1 Disciplinární delikt

Disciplinární právo můžeme chápat jako určitý typ kázně uvnitř konkrétního společenského organismu. Prostředky k udržení kázně uvnitř společenského organismu, jsou prostředky disciplinární, jež potom formují jednotlivce a případně trestají ty, kdo se proviní proti disciplíně. Disciplinární právo je tedy soubor norem upravujících disciplinární trestání. Pojem disciplinární odpovědnost v disciplinárním právu chápeme jako odpovědnost členů určitého společenství za porušení pravidel a norem společenství.¹⁵

Zdeněk Fiala k obecné definici disciplinárního práva uvádí, že:

„(...) disciplinární právo upravuje zvláštní typ odpovědnosti za výkon profese. Podmínkou disciplinární odpovědnosti je, že osoba vykonává povolání, ke kterému je třeba zvláštní způsobilosti nebo oprávnění, nebo jde o osoby,

¹³ HORZINKOVÁ a NOVOTNÝ, 2019, s. 188. Shodně PRÁŠKOVÁ, 2013, s. 144; FIALA et al., 2021, s. 27.

¹⁴ FIALA et al., 2021, s. 27.

¹⁵ Tamtéž, s. 220.

*kteře jsou členy určitého společenství, např. profesní komory, nebo studenty vysoké školy, nebo se tyto podmínky kombinují.*¹⁶

Z uvedeného vyplývá, že disciplinárního deliktu se může dopustit fyzická osoba, která je ve zvláštním postavení vůči veřejnoprávní instituci. Pojem *zvláštní postavení* znamená být členem nebo součástí uzavřené organizace¹⁷. Objektem deliktu je druh povinností, které se liší v závislosti na výkonu povolání.

Helena Prášková k objektu disciplinárního deliktu uvádí:

„Vedle vnitřního pořádku může být objektem deliktu též profesní etika, odbornost výkonu povolání, důstojnost a důvěryhodnost instituce vůči veřejnosti.“¹⁸

Subjektivní stránka disciplinárního deliktu se zkoumá vždy, přičemž postačuje zavinění z nedbalosti.¹⁹

Sankce za spáchání disciplinárního deliktu mohou být různého charakteru.

Helena Prášková upravuje druhy sankcí následovně:

*„Sankcemi ukládanými za disciplinární delikt mohou být **sankce morálního charakteru** (např. napomenutí, písemná důtka), **sankce peněžité** (snížení platu, pokuta), **sankce spočívající ve snížení hodnosti na určitou dobu**, **odvolání ze služebního místa představeného a též sankce znamenající zánik služebního nebo členského poměru** (např. propuštění ze služebního poměru, vyškrtnutí ze seznamu profesní komory).“²⁰*

Skutkové podstaty disciplinárních deliktů jsou v zákonech vyjádřené neurčitě, nebo přímo odkazují na stavovské nebo vnitřní předpisy určité

¹⁶ FIALA et al., 2021, s. 221.

¹⁷ Přijmout do uzavřené organizace lze osobu, která např. splňuje požadavky podle platných zákonných předpisů. K přijetí do uzavřené organizace pak dochází na základě vydání individuálního aktu. U studentů vysokých škol nevzniká členství vydáním rozhodnutí o přijetí ke studiu dle § 50 odst. 2 vysokoškolského zákona, ale zápisem studenta ke studiu viz § 51 vysokoškolského zákona.

¹⁸ PRÁŠKOVÁ, 2013, s. 149.

¹⁹ Tamtéž, s. 149.

²⁰ PRÁŠKOVÁ, 2013, s. 150.

organizace. Disciplinární orgány jsou při rozhodování vázány tyto neurčité právní pojmy vysvětlit a pod danou skutkovou podstatu podřadit.²¹

Z hlediska projednání se využijí speciální zákony nebo podzákonné předpisy a subsidiárně se použije správní řád.²²

1.2 Disciplinární přestupek studenta vysoké školy

Disciplinární přestupek studenta podle vysokoškolského zákona je jedním z druhů disciplinárních deliktů. Podle platného zákonného vymezení se disciplinárním přestupkem studenta rozumí zaviněné porušení povinností stanovených právními předpisy nebo vnitřními předpisy vysoké školy a jejích součástí.²³

Vysokoškolský zákon neobsahuje vlastní úpravu skutkových podstat disciplinárních přestupků. Částečnou představu o tom, co může student považovat za disciplinární přestupek, upravuje ustanovení týkající se povinností studenta. Jistý problém může vzniknout v případě disciplinárního řízení, ve kterém musí být skutková podstata přestupku studenta jasně formulována.²⁴ Zároveň musí být přesná a jasná, protože je důležitá pro určení skutečností, které je třeba v disciplinárním řízení prokázat.²⁵

Objektem přestupku bývá zejména disciplína, vnitřní pořádek vysoké školy nebo pravidla etiky.

Subjektem je student vysoké školy.

Subjektivní stránku tvoří zavinění, přičemž postačí zavinění z nedbalosti.

Jednání může naplňovat znaky skutkové podstaty disciplinárního přestupku nebo jiného správního deliktu. Student pak bude odpovědný nejen za disciplinární přestupek, ale také za ostatní druhy správních deliktů.²⁶

²¹ FIALA et al., 2021, s. 222.

²² HORZINKOVÁ a NOVOTNÝ, 2019, s. 189.

²³ § 64 vysokoškolského zákona.

²⁴ Rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 30. 11. 2021, sp. zn. 29 A 204/2018 - 64.

²⁵ FIALA et al., 2021, s. 262.

²⁶ Tamtéž, s. 262.

Sankce za spáchaný disciplinární přestupek studenta jsou tři a odpovídají různé závažnosti jeho provinění. Jedná se o napomenutí, coby nejlehčí formu postihu, podmíněčné vyloučení, kdy je studentovi uložena doba, po kterou nesmí spáchat žádný další přestupek, a sankce nejpřísnější je vyloučení studenta ze studia. Zákonodárce ovšem pamatoval i na případ, kdy účelu trestu, tedy nápravy přestupce, lze dosáhnout i samotným projednáním jím spáchaného přestupku. Pro tyto případy v zákoně umožnil od uložení sankce upustit.²⁷

V oblasti sankcí disponuje vysokoškolský zákon speciálním ustanovením, které stanoví, že ze studia bude vyloučen student, který byl ke studiu přijat na základě svého podvodného jednání.²⁸ Na toto ustanovení se nevztahuje roční prekluzivní lhůta pro projednání přestupku.

Při ukládání sankcí jsou stanovena hlediska, která tvoří vodítko pro objektivní posouzení závažnosti přestupku. Posuzuje se způsob spáchání, povaha jednání, okolnosti, za kterých byl přestupek spáchán, opakovanost páčání přestupku, následky způsobené přestupkem, zkoumá se míra zavinění, jakož i dosavadní chování studenta a projevená snaha o nápravu jeho následků.²⁹ Při ukládání sankce se přihlíží také k jiným skutečnostem, které se vyskytnou v průběhu disciplinárního řízení. Vliv na výši sankce bude mít jednání studenta, který se úmyslně vyhýbá ústnímu jednání.

Projednání disciplinárního přestupku je omezeno objektivní lhůtou jednoho roku ode dne jeho spáchání nebo od pravomocného odsuzujícího rozsudku v trestní věci. Lhůtu lze přerušit po dobu, kdy osoba není studentem.³⁰

1.3 Disciplinární přestupek studenta podle slovenské právní úpravy

Z historického hlediska upravoval zákon č. 172/1990 Sb., o vysokých školách práva a povinnosti akademické obce ČSFR. Po rozpadu ČSFR a vzniku dvou samostatných států došlo ke změnám tohoto zákona. Slovenská obdoba

²⁷ § 65 odst. 1 a 2 vysokoškolského zákona.

²⁸ § 67 vysokoškolského zákona.

²⁹ § 65 odst. 3 vysokoškolského zákona.

³⁰ § 66 vysokoškolského zákona.

vysokoškolského zákona byla přijata dne 21. 2. 2002 zákonem č. 131/2002 Z.z.³¹. Tento zákon byl záměrně vybrán ke komparaci s českým vysokoškolským zákonem z důvodu historických vazeb obou zemí a zároveň v odhodlání zjistit, zda a jakou mírou se slovenský právní předpis v oblasti disciplinárních přestupků studentů vysokých škol liší od českého. Hypotézou, z které jsem vycházel, je otázka, zda je slovenská úprava lépe či hůře zpracovaná nežli česká.

Slovenský vysokoškolský zákon stanoví, že disciplinárním přestupkem se rozumí:

*„Disciplinárny priestupok je zavinené porušenie právnych predpisov alebo vnútorných predpisov vysokej školy alebo jej súčastí, alebo verejného poriadku.“*³²

Oproti českému ustanovení o disciplinárním přestupku studenta slovenské navíc stanovuje, že disciplinárním přestupkem je, mj. zaviněné porušení veřejného pořádku.³³

Dalším rozdílem je, že slovenský vysokoškolský zákon obsahuje rozsáhlejší znění, kterým se studentům zakládají práva.³⁴ Tím je například právo studenta svobodně projevovat názory a připomínky k vysokému školství.³⁵ Otázka zní, do jaké míry ho mohou studenti kritizovat? Na druhou stranu lze usuzovat, že názory a připomínky v akademické oblasti budou jistě věcné, a tak nebude vznikat rozpor, kdy student bude za svůj kritický názor vůči vysokému školství trestán.

Sankce, jež lze za spáchání disciplinárního přestupku studenta uložit jsou v české i slovenské zákonné úpravě stejné. Rozdíl však panuje v přístupu k jejich uložení. Zatímco český zákon umožňuje od uložení sankce upustit, v případě slovenské úpravy taková možnost absentuje (chybí).³⁶

³¹ Zákon č. 131/2002 Z. z., o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v aktuálnom znení.

³² § 72 odst. 1 slovenského vysokoškolského zákona.

³³ Srov. § 64 vysokoškolského zákona a § 72 odst. 1 slovenského vysokoškolského zákona.

³⁴ Srov. § 63 vysokoškolského zákona a § 70 slovenského vysokoškolského zákona.

³⁵ § 70 odst. 1 písm. i) slovenského vysokoškolského zákona.

³⁶ Srov. § 65 odst. 1, 2 vysokoškolského zákona a § 72 odst. 2 slovenského vysokoškolského zákona.

Bez rozdílu oba platné vysokoškolské zákony stanoví promlčecí dobu jednoho roku od spáchání disciplinárního přestupku.³⁷

Po provedeném srovnání je zřejmé, že oba vysokoškolské zákony mají podobnou úpravu týkající se oblasti disciplinárních přestupků studentů, avšak slovenský vysokoškolský zákon je přísnější. Přísnost slovenského vysokoškolského zákona spatřuji zejména v absenci institutu upuštění od sankce, pokud by samotné projednání přestupku vedlo k nápravě studenta.³⁸ Za mírný nedostatek považují, že slovenský vysokoškolský zákon neupravuje postup při ukládání sankce.³⁹ Rozporuplné představy vyvolává zaručená možnost kritiky vysokého školství, a naproti tomu uložená povinnost zdržet se jednání, které by mohlo narušit veřejný pořádek.

Z hlediska výše popsaného, zdá se být slovenská úprava, týkající se oblasti disciplinárních přestupků studentů vysokých škol, přísnější.

Domnívám se, že slovenské odborné veřejnosti by minimálně prospěla diskuze nad tématy týkající se upuštění od sankce studenta v případě dostatečné nápravy při projednání přestupku a možnost upravit postup při udílení sankce.

1.4 Disciplinární řády pro studenty vysokých škol

Vysokoškolský zákon stanoví vysokým školám přijmout disciplinární řády pro studenty, avšak nestanoví jejich obsah. Disciplinární řády jsou vytvářeny vysokými školami a jejich součástmi v jejich samostatné režii. Vysoká míra autonomie logicky vede k jejich rozdílnému obsahu a textaci.

Univerzitním vysokým školám, které se dále dělí na fakulty, stanoví vysokoškolský zákon přijmout mj. fakultní disciplinární řády pro studenty.⁴⁰ Vysokým školám, které se nedělí na fakulty, vysokoškolský zákon stanoví přijmout mj. disciplinární řád pro studenty.⁴¹

³⁷ Srov. § 66 vysokoškolského zákona a § 72 odst. 3 slovenského vysokoškolského zákona.

³⁸ § 65 odst. 2 vysokoškolského zákona.

³⁹ § 64 odst. 3 vysokoškolského zákona.

⁴⁰ § 33 odst. 2 písm. e) vysokoškolského zákona.

⁴¹ § 17 odst. 1 písm. i) vysokoškolského zákona

Disciplinární řády zpravidla upravují disciplinární přestupky, ukládání sankcí, průběh disciplinárního řízení a užití opravných prostředků. Tomu, do jaké míry se jednotlivé disciplinární řády liší, nebo naopak, se podrobněji věnují v podkapitole 1.4.3.

1.4.1 Skutková podstata disciplinárního přestupku studenta na vysoké škole

Zákon o vysokých školách neobsahuje vlastní úpravu skutkových podstat disciplinárních přestupků studentů a ponechává vysokým školám prostor pro úvahu, která jednání budou za přestupek považovat.⁴²

Skutková podstata přestupku studenta by měla být v disciplinárním řádu jasně a přesně formulována, protože je podstatná pro určení skutečností, které je třeba v řízení prokázat. Zároveň bude mít student ucelenou představu, která jednání nejsou v souladu se studiem na vysoké škole.⁴³

Obsahem podkapitoly je dále demonstrativní výčet disciplinárních přestupků, kterých se studenti při studiu na vysoké škole nejčastěji dopouštějí. Zejména se jedná o:

➤ Plagiátorství

Termín plagiátorství lze chápat jako použití cizí myšlenky nebo díla a snahu takovou myšlenku nebo dílo vydávat za vlastní.⁴⁴

Tato problematika s sebou nese několik aspektů. Jedním z nich je povinnost uvádění zdroje, kterou definuje autorský zákon.⁴⁵

Dalšími aspekty mohou být například etická rovina, zpětné ověření myšlenek, schopnost práce s literaturou nebo získání širšího kontextu popisované problematiky. Za zmínku stojí i fakt, že plagiátorství není jen převzetí cizího textu

⁴² Rozsudek Nejvyššího správního soudu ČR ze dne 05.09.2011, sp. zn. 8 As 41/2010 - 110.

⁴³ FIALA et al., 2021, s. 262.

⁴⁴ Rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 27. 4.2016, sp. zn. 31 A 56/2014 – 46.

⁴⁵ § 31 zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) v posledním znění.

bez řádného uvedení zdroje, ale je jím také užití fotografie, obrázku, tabulky nebo grafu bez uvedení autorství.⁴⁶

➤ Contract cheating

Jedná se o přestupek, který je též známý jako akademický ghostwriting nebo psaní práce na zakázku. Přestupku se dopustí student tím, že osloví třetí stranu, která mu za úplatu vypracuje podklady k práci, kterou pak student odevzdá jako vlastní.⁴⁷

➤ Podvádění při zkoušce

Další z řady nejčastěji páchaných přestupků je podvádění při zkoušce. Může se jednat například o různé formy opisování nebo podvod při tažení otázek. Ukázkovým případem naplnění skutkové podstaty podvádění při zkoušce je zadokumentovaný disciplinární přestupek studenta vysoké školy, který si před státní závěrečnou zkouškou pozměnil právní předpis.⁴⁸

➤ Neuhrazení poplatku vystaveného za překročení standardní doby studia

Vybraná skutková podstata není ani tak častá, jako hojně diskutovaná. Z uvedených skutkových podstat je úhrada poplatků za překročení standardní doby studia nejčastějším předmětem úvah a dohadů, ve kterých není akademická obec zcela jednotná.

Je faktem, že úhrada poplatků je jednou ze základních povinností vysokoškolského studenta.⁴⁹ Některé vysoké školy ve svých disciplinárních řádech nepřímo definují povinnost uhradit poplatky za studium v příslušné lhůtě, jinak se student vystavuje riziku postihu za pozdní úhradu.⁵⁰

⁴⁶ KRČÁL, M. a Z. TEPLÍKOVÁ. *Naučte (se) citovat*. Blansko: Citace.com, 2014, s. 11–14. ISBN 9788026060741.

⁴⁷ MACH, J., et al. *Jak předcházet psaní prací na zakázku* [online]. Praha: Univerzita Karlova, 2021, s. 5 [cit 2022-12-16]. ISBN 978-80-246-5122-4. Dostupné z: <https://www.akademickaetika.cz/static/soubory/stranka-70/prirucka-jak-predchazet-psani-praci-na-zakazku-30.pdf>

⁴⁸ PRÁVNICKÁ FAKULTA, MASARYKOVA UNIVERZITA. Červen 2016 – podezření z podvodného jednání u státní závěrečné zkoušky. *Law.muni.cz* [online]. © 2023 [cit. 2023-02-08]. Dostupné z: <https://www.law.muni.cz/dokumenty/36392>

⁴⁹ § 63 odst. 3 písm. a) vysokoškolského zákona.

⁵⁰ *Disciplinární řád pro studenty Masarykovy Univerzity* [online]. Brno: Masarykova univerzita, 2022 [cit. 2022-12-29]. Dostupné z: https://view.officeapps.live.com/op/view.aspx?src=https%3A%2F%2Fis.muni.cz%2Fdo%2Fmu%2Furedni_deska%2FPredpisy_MU%2FMasarykova_univerzita%2F

- Další výčet disciplinárních přestupků studentů vysokých škol

Výčet všech skutkových podstat disciplinárních přestupků typických pro studenty vysokých škol by mohl být skutečně značně rozsáhlý. Proto jsou níže uvedeny další typy přestupků jen v bodech. Jedná se o:

- úmyslné zničení, poškození, zcizení věci na půdě vysoké školy,
- agresivní chování vůči ostatním studentům nebo vysokoškolským pedagogům,
- záměnu studenta za jinou osobu, která se za něj vydává při zkoušce,
- nezpůsobilé chování v ubytovacím zařízení vysoké školy,
- použití počítačové sítě vysoké školy v rozporu s pokyny,
- užívání alkoholických nápojů nebo jiných omamných a psychotropních látek,
- včasné neupozornění na nesprávné údaje ve studijní evidenci,
- projevy rasismu nebo jiné zcela nevhodné projevy vyjadřující netoleranci vůči sociálnímu postavení, pohlaví, národnosti nebo etnickému původu,
- poškození dobrého jména vysoké školy.

Uvedený výčet nemá ambici na to, aby byl vystihl veškeré typické přestupky studentů na vysokých školách. Jakou měrou vysoké školy typově označují přestupky ve svých disciplinárních řádech, tomu se věnuji v podkapitole 1.4.3.

1.4.2 Disciplinární řízení na vysoké škole

Při projednávání disciplinárního přestupku studenta na vysoké škole se užívají procesní ustanovení vysokoškolského zákona, který je oproti správnímu řádu speciálním předpisem. Pokud speciální úprava danou procesní otázkou neupravuje nebo se jí nezabývá, pak se správní orgán řídí ustanovením správního řádu.

Při projednání a řešení disciplinárních přestupků studentů se disciplinární komise zaměřuje zejména na zodpovězení otázek, zda se student dopustil disciplinárního přestupku, zda je možné disciplinární přestupek projednat, zda byl

Vnitřní předpisy_MU%2FDisciplinarni_rad_pro_studenty_masarykovy_univerzity%2F124878309%2FDisciplinarni_rad_pro_studenty_Masarykovy_univerzity__ucinny_od_1.9.2022_.docx&wdOrigin=BROWSELINK

přestupek spáchán z nedbalosti, nebo úmyslně, zda byl student v minulosti trestán za stejný nebo jiný disciplinární přestupek a jakou sankci studentovi uložit.

Jelikož vysokoškolský zákon stanoví postup disciplinárního řízení jen v několika ustanoveních, pokládám za vhodné podrobněji popsat průběh, ve kterém na sebe navazují jednotlivé jeho fáze.

Průběh disciplinárního řízení lze rozdělit do těchto fází:

➤ Úkony před zahájením řízení

Jednání studenta, které má znaky disciplinárního přestupku, se oznamuje (členem akademické obce nebo zaměstnancem) příslušnému akademickému orgánu vysoké školy. Velmi nepravděpodobnou variantou je, leč právně uskutečnitelnou, že student, který se mohl svým jednáním dopustit disciplinárního přestupku, půjde oznámit své závadné jednání sám.

Podezření na závadné jednání studenta zapsaného ke studiu na vysoké škole se oznamuje rektorovi vysoké školy. Naopak podezření na závadné jednání studenta, který je zapsán ke studiu na jedné z fakult vysoké školy, se oznamuje děkanovi fakulty.

Jestliže z podaného podnětu budou dostatečně vyplývat skutečnosti, které nebrání v projednání, předá rektor vysoké školy, případně děkan fakulty, návrh na zahájení disciplinárního řízení do rukou disciplinární komise vysoké školy, případně do rukou disciplinární komise fakulty. Návrh by měl obsahovat zejména popis skutku, v němž je spatřováno závadné jednání studenta, navrhované důkazy, o které se opírá, a zdůvodnění, proč je ve skutku spatřován disciplinární přestupek.⁵¹ V případě, že návrh neobsahuje veškeré podstatné náležitosti, které by vedly k řádnému zahájení řízení, může rektor vysoké školy, případně děkan fakulty, využít možnosti institutu vysvětlení nebo zajištění důkazu dle správního řádu.⁵²

⁵¹ § 69 odst. 1 vysokoškolského zákona.

⁵² § 137 a § 138 správního řádu.

➤ Zahájení řízení

Disciplinární řízení je zahájeno dnem doručení opisu návrhu do rukou studenta, jenž je vyzván, aby se dostavil na ústní projednání. Výzvu k jeho účasti je možné přiložit k opisu návrhu, kterým je řízení zahájeno, nebo lze výzvu k dostavení se na ústní projednání doručit zvlášť.

V případě, že se student nemůže dostavit na ústní projednání, má možnost se z ústního jednání omluvit. Posouzení omluvy je zcela na vlastním uvážení disciplinární komise, která v případě, že omluvenku neuzná, jedná v nepřítomnosti studenta.

➤ Průběh řízení

Formu, zda bude řízení veřejné, nebo neveřejné, upravuje vnitřní předpis vysoké školy.⁵³

Student má právo nechat se zastoupit například advokátem. To platí po celou dobu řízení.⁵⁴

Při řízení za přítomnosti studenta jsou disciplinární komisí předneseny veškeré důkazy, ke kterým by se student měl vyjádřit.

Pokud průběh řízení, respektive dokazování je zdárně u konce, usnese se disciplinární komise na návrhu na vydání rozhodnutí. Návrh na vydání rozhodnutí bude obsahovat doporučení na zastavení řízení nebo návrh na potrestání studenta.

Po celou dobu řízení je nutné zjišťovat, zda nenastaly okolnosti, které by zapříčinily vyloučení projednání disciplinárního přestupku. Zřejmě nepůjde pouze o překážku litispendence, ale zejména o překážku rei iudicate, pokud by bylo jiným správním orgánem rozhodnuto. Další možnou překážkou by bylo, byť ne tolik pravděpodobnou, pokud by student přestal být studentem. Poslední překážkou pro řádné projednání disciplinárního přestupku je zákonem stanovená objektivní lhůta jednoho roku ode dne spáchání přestupku nebo od pravomocného odsuzujícího rozsudku v trestní věci.

⁵³ Srov. § 69 odst. 1 vysokoškolského zákona a § 49 odst. 2 správního řádu.

⁵⁴ Zejména se bude jednat o zastoupení na základě plné moci viz § 33 správního řádu a násl.

➤ Vydání rozhodnutí

Před vydáním konečného rozhodnutí má rektor možnost vrátit návrh na rozhodnutí zpět disciplinární komisi, a to za předpokladu, pokud by bylo vhodné doplnit řízení například o další důkazní prostředek, nebo je potřeba návrh lépe odůvodnit. V praxi se tento způsob zřejmě neuplatňuje, ale mám za to, že je dobré na tuto možnost upozornit. V případě disciplinárního řízení na fakultě disponuje děkan stejnou pravomocí.

Pokud se nepodaří přestupek studentovi dokázat, disciplinární řízení se zastaví. V opačném případě, pokud návrh na rozhodnutí disciplinární komise obsahuje veškeré podstatné náležitosti, vydá rektor rozhodnutí ve věci samé. U návrhu na rozhodnutí předaném fakultní disciplinární komisi vydává rozhodnutí děkan.

Rektor nebo děkan jsou vázáni sankcí navrženou komisí a nemohou studentovi uložit přísnější sankci.⁵⁵

Rozhodnutí obsahuje formální náležitosti, výrok rozhodnutí, odůvodnění a poučení o možnosti užití opravných prostředků. V případě užití opravného prostředku by měl být student vyrozuměn o odkladném účinku.

Rozhodnutí o disciplinárním přestupku se vyhotovuje písemně a doručuje se studentovi do vlastních rukou.⁵⁶

➤ Užití opravného prostředku a žaloby proti rozhodnutí správního orgánu

Proti rozhodnutí o disciplinárním přestupku může student (jakožto příjemce rozhodnutí), nebo jeho zástupce podat odvolání do 30 dnů od doručení rozhodnutí.⁵⁷

Podané odvolání musí splnit obsahové náležitosti podání a musí obsahovat odůvodnění podaného odvolání.⁵⁸

Včas podané a přípustné odvolání významně ovlivňuje řízení svým suspenzivním (odkladným) a devolutivním účinkem.

⁵⁵ § 69 odst. 1 vysokoškolského zákona.

⁵⁶ § 69a odst. 2 vysokoškolského zákona.

⁵⁷ § 68 odst. 4 vysokoškolského zákona.

⁵⁸ § 82 správního řádu.

Pokud děkan odvolacím námitkám vyhoví, pak rozhodnutí o disciplinárním přestupku změni nebo zruší. V opačném případě postoupí odvolání spolu se svým zamítavým stanoviskem rektorovi. Ten jako odvolací instance prozkoumá zákonnost rozhodnutí o přestupku, stanovisko děkana k odvolacím námitkám a procesní zákonnost řízení ve vztahu k právním předpisům a vnitřním předpisům vysoké školy a fakulty.⁵⁹ Pokud je rozhodnutí nezákonné, rektor rozhodnutí o přestupku zruší a věc vrátí děkanovi k dalšímu projednání. V opačném případě odvolání zamítne a rozhodnutí o disciplinárním přestupku potvrdí.

Student, který se domnívá, že byl rozhodnutím o disciplinárním přestupku zkrácen na svých právech přímo, nebo v důsledku porušení svých práv v řízení o disciplinárním přestupku, se může žalobou domáhat zrušení takového rozhodnutí. Při přezkoumávání rozhodnutí o disciplinárním přestupku soudem se postupuje podle zvláštního předpisu, kterým je soudní řád správní.⁶⁰ Podat žalobu proti rozhodnutí správního orgánu je možné za předpokladu vyčerpání řádného opravného prostředku a podání správní žaloby do dvou měsíců od doby doručení rozhodnutí o zamítnutém odvolání.⁶¹

Správní soud může žalobu zamítnout a napadené rozhodnutí potvrdit, nebo napadené rozhodnutí zrušit pro nezákonnost nebo pro vady řízení. Je-li napadené rozhodnutí zrušeno, věc se vrátí k dalšímu řízení žalovanému (správnímu orgánu, který ve věci rozhodoval v první instanci).

➤ Právní moc a vykonatelnost rozhodnutí

Vydané rozhodnutí o disciplinárním přestupku nabude právní moci uplynutím lhůty pro podání odvolání, případně dnem, kdy se student vzdá práva na odvolání.

Zvláštní kategorií pro posouzení nabytí právní moci rozhodnutí o disciplinárním přestupku je případ, ve kterém student podá včasné odvolání proti rozhodnutí odvolacímu orgánu.

Rozhodnutí odvolacího orgánu je konečné a nelze se proti němu odvolat. Právní účinky nastávají okamžikem, kdy je rozhodnutí odvolacího orgánu oznámeno studentovi. Tímto okamžikem nastává též právní moc rozhodnutí,

⁵⁹ § 68 odst. 6 vysokoškolského zákona.

⁶⁰ Zákon č. 150/2002 Sb., soudní řád správní v posledním znění.

⁶¹ § 72 odst. 1, zákon č. 150/2002 Sb., soudní řád správní v posledním znění.

prvoinstančního orgánu, pokud nedošlo ke změnám nebo bylo potvrzeno odvolacím orgánem.⁶²

Obecně pak lze říci, že právní moc a vykonatelnost rozhodnutí o disciplinárním přestupku nastává v okamžiku, kdy je oznámeno a zároveň proti němu není možné podat odvolání.

1.4.3 Komparace vybraných disciplinárních řádů vysokých škol

Při komparaci disciplinárních řádů jsem vycházel z předpokladu, že v disciplinárních řádech budou popsána ta jednání, která vysoké školy, respektive fakulty, považují za přestupek. Dále jsem předpokládal, že budou obsahovat ucelenou část týkající se průběhu disciplinárního řízení a neměly by se tolik lišit například v otázce podjatosti člena disciplinární komise, ne/veřejného jednání a systému udílení sankcí. Uvedené příklady jsem považoval za významné s ohledem na jejich dopad při rozhodování o spáchaném přestupku studenta a dále jsem považoval za důležité, aby tato ustanovení byla součástí vybraných disciplinárních řádů. Zároveň jsem se domníval, že svým obsahem se vybrané disciplinární řády vysokých škol budou lišit jen mírně. Z hlediska komparace disciplinárních řádů vysokých škol jsem se zaměřil zejména na disciplinární řády týkající se veřejných a soukromých vysokých škol.

Při komparaci disciplinárních řádů jsem volil disciplinární řády vysokých škol, které jsou dle mého přesvědčení prestižní a veřejně známé. Při výběru hrálo roli přesvědčení, že nejlépe zpracované budou disciplinární řády vysokých škol, které poskytují vzdělání v právní oblasti. Vybral jsem si proto řády tří právnických fakult veřejných vysokých škol a dva disciplinární řády soukromých vysokých škol. Konkrétně jimi jsou Disciplinární řád pro studenty Právnické fakulty Univerzity Karlovy⁶³, Disciplinární řád pro studenty Fakulty právnické Západočeské univerzity

⁶² HORZINKOVÁ a NOVOTNÝ, 2019, s. 256.

⁶³ *Disciplinární řád pro studenty Právnické fakulty Univerzity Karlovy [online]. Praha: Právnická fakulta Univerzity Karlovy, 2017 [cit. 2022-12-29]. Dostupné z: <https://www.prf.cuni.cz/sites/default/files/uploads/files/06%20Disciplin%C3%A1rn%C3%AD%20%C5%99%C3%A1d%20pro%20studenty%20PF%20UK.pdf>*

v Plzni⁶⁴, Disciplinární řád pro studenty Právnické fakulty Masarykovy univerzity⁶⁵, Disciplinární řád Metropolitní univerzity Praha⁶⁶ a Disciplinární řád pro studenty Univerzity Jana Amose Komenského Praha⁶⁷. Při bližším zkoumání obsahu fakultních disciplinárních předpisů veřejných vysokých škol bylo žádoucí přibrat ke komparaci i jejich nadřazené disciplinární řady veřejných vysokých škol. Důvodem byl velmi obecný, někdy až strohý popis obsahu fakultních řádů, které mají upravovat hmotněprávní a procesněprávní část disciplinárního řízení.

Způsoby definice disciplinárního přestupku studenta u vybraných disciplinárních řádů jsou značně odlišné. V případě PrF UK, která se odkazuje mj. na Disciplinární řád pro studenty Univerzity Karlovy⁶⁸, je disciplinární přestupek pouze opsán dle znění uvedeném ve vysokoškolském zákoně a skutková podstata přestupku studenta není typově nikterak rozvedena.⁶⁹ Totéž platí pro FPr ZČU, která se odkazuje na Disciplinární řád pro studenty Západočeské univerzity v Plzni⁷⁰ a která taktéž blíže neuvádí typologii disciplinárního přestupku studenta.⁷¹ V třetím případě je způsob vyjádření skutkové podstaty totožný. PFr MU popisuje skutkovou podstatu přestupku studenta dle znění uvedeném ve vysokoškolském zákoně a dále se odkazuje

⁶⁴ *Disciplinární řád pro studenty Fakulty právnické Západočeské univerzity v Plzni [online]. Plzeň: Fakulty právnické Západočeské univerzity v Plzni, 2017 [cit. 2022-12-29]. Dostupné z: <https://www.fpr.zcu.cz/rest/cmism/document/workspace://SpacesStore/5b406cb4-6a8a-44e1-8cf9-de7583b9230b;1.0/content>*

⁶⁵ *Disciplinární řád pro studenty Právnické fakulty Masarykovy univerzity [online]. Brno: Právnická fakulta Masarykovy univerzity, 2022 [cit. 2022-12-29]. Dostupné z: https://is.muni.cz/do/mu/Uredni_deska/Predpisy_MU/Pravnicka_fakulta/Vnitri_predpisy/Disciplinari_rad/DISCIPLINARNI_RAD_PrF_s_podpisem.pdf*

⁶⁶ *Disciplinární řád Metropolitní univerzity Praha, o.p.s. [online]. Praha: Metropolitní univerzity Praha, 2017 [cit. 2022-12-29]. Dostupné z: https://dokumenty.mup.cz/web/disciplinari_rad.pdf*

⁶⁷ *Disciplinární řád pro studenty [online]. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského Praha, 2017 [cit. 2022-12-29]. Dostupné z: <http://www.ujak.cz/files/documents/disciplinari-rad-pro-studenty-14964024282902.pdf>*

⁶⁸ *Disciplinární řád pro studenty [online]. Praha: Univerzita Karlova, 2016 [cit. 2022-12-29]. Dostupné z: <https://cuni.cz/UK-8892.html>*

⁶⁹ Srov. čl. 1 odst. 2 DŘ PFUK, čl. 2 odst. 2 DŘ UK a § 64 vysokoškolského zákona.

⁷⁰ *Disciplinární řád pro studenty [online]. Plzeň: Západočeská univerzita v Plzni, 2017 [cit. 2022-12-29]. Dostupné z: <https://www.zcu.cz/rest/cmism/document/workspace://SpacesStore/9e928d1c-06f4-441f-844a-64a376d6cb4d;1.0/content>*

⁷¹ Srov. čl. 1 odst. 2 FPr ZČU, čl. 1 odst. 2 ZČU a § 64 vysokoškolského zákona.

na Disciplinární řád pro studenty Masarykovy univerzity^{72,73} Na rozdíl od předchozích obecných popisů skutkové podstaty disciplinárního přestupku studenta obsahuje disciplinární řád MU poměrně rozsáhlou typologii disciplinárních přestupků.⁷⁴ V případě disciplinárních řádů soukromých vysokých škol je v disciplinárním řádu MUP uvedena skutková podstata přestupku studenta podle zákonného znění.⁷⁵ Zřejmě nevhodný popis disciplinárního přestupku studenta zvolil ve svém úvodním ustanovení disciplinární řád UJAK, který v jedné větě upravuje způsob spáchání přestupku a udělení sankce, avšak výslovně neuvádí, že se jedná o přestupek studenta.⁷⁶

V oblasti hmotněprávních ustanovení, týkajících se disciplinárních komisí, jsou vybrané disciplinární řády zpracovány na odpovídající úrovni.⁷⁷ Svě tvrzení opírám o poznatky získané při porovnání disciplinárních řádů. Některé se těmito instituty zabývají obecně a jiné podrobně. Stejně tak až na výjimku v případě UJAK se disciplinární řády věnují problematice náhradníků disciplinárních komisí.⁷⁸ Zvláštní ustanovení týkající se vyloučení člena disciplinární komise shodně uvádějí disciplinární řády PFr MU a MU, které stanoví, že členem disciplinární komise nemůže být student, jenž je v pracovním poměru k Masarykově univerzitě.⁷⁹

Z porovnání jednotlivých disciplinárních řádů vyplývá, že pouze některé z nich upravují část týkající se jednání příslušné disciplinární komise, která jsou veřejná nebo neveřejná. Pouze FPr ZČU, ZČU a MUP se touto oblastí zabývají a zároveň označují jednání disciplinárních komisí jako neveřejná.⁸⁰ Zbylé disciplinární řády nijak tuto otázku neupravují, respektive nezabývají se jí. Další

⁷² *Disciplinární řád pro studenty Masarykovy Univerzity [online]. Brno: Masarykova univerzita, 2022 [cit. 2022-12-29]. Dostupné z: https://view.officeapps.live.com/op/view.aspx?src=https%3A%2F%2Fis.muni.cz%2Fdo%2Fmu%2Furedni_deska%2FPredpisy_MU%2FMasarykova_univerzita%2FVnitri_predpisy_MU%2FDisciplinari_rad_pro_studenty_masarykovy_univerzity%2F124878309%2FDisciplinari_rad_pro_studenty_Masarykovy_univerzity__ucinny_od_1.9.2022_.docx&wdOrigin=BROWSELINK*

⁷³ Srov. čl. 2 odst. 1 a 2 PrF MU a čl. 2 odst. 1 MU.

⁷⁴ Srov. čl. 2 odst. 1 písm. a) až l) MU.

⁷⁵ Srov. čl. 1 MUP, čl. 5 odst. 1 MUP a § 64 vysokoškolského zákona.

⁷⁶ Srov. čl. 1 UJAK.

⁷⁷ Srov. čl. 2 PrF UK, čl. 3 UK, čl. 2 FPr ZČU, čl. 2 ZČU, čl. 4 PrF MU, čl. 3 MU, čl. 2 MUP, čl. 4 UJAK.

⁷⁸ Srov. čl. 2 odst. 1 a 2 PrF UK, čl. 3 odst. 2 a 3 UK, čl. 2 odst. 1 a 2 FPr ZČU, čl. 2 odst. 1 ZČU, čl. 4 odst. 2 a 3 PrF MU, čl. 3 odst. 3 MU, čl. 2 odst. 2 MUP.

⁷⁹ Srov. čl. 4 odst. 4 PrF MU a čl. 3 odst. 6 MU.

⁸⁰ Srov. čl. 3 odst. 2 FPr ZČU, čl. 3 odst. 2 ZČU a čl. 4 odst. 6 MUP.

rozdíl se týká nevhodné formy označení studenta, který se mohl dopustit přestupku. Pouze v disciplinárním řádu UJAK je označen student, se kterým bylo zahájeno disciplinární řízení, jako obviněný.⁸¹ Domnívám se, že takové označení vyvolává u široké veřejnosti dojem spáchaného přestupku dříve, než je v rámci disciplinárního řízení vydáno rozhodnutí.

Většina vybraných disciplinárních řádů obsahuje ustanovení týkající se přiznání odkladného účinku při podání odvolání proti rozhodnutí o spáchaném disciplinárním přestupku studenta.⁸² Pouze PrF UK a PrF MU se ustanovením o odkladném účinku nezabývají.⁸³ Vlastní úpravu právní moci obsahují pouze disciplinární řády UK a MU.⁸⁴

Velké odlišnosti vykazují jednotlivé disciplinární řády ve vztahu k sankcím a jejich ukládání. Tak, jako tomu bylo u absence ustanovení týkající se úpravy ne/veřejného řízení u PrF UK a PrF MU, neupravují zmíněné fakultní disciplinární řády ani oblast sankcí a jejich ukládání. Jinak je tomu u jejich nadřazených disciplinárních řádů, které se otázkou sankcí a jejich ukládání zabývají podrobně.⁸⁵ Disciplinární řády FPr ZČU a ZČU se oblasti upravující druh sankce za spáchaný přestupek nevěnují.⁸⁶ S pouhým zákonným vymezením sankcí a jejich ukládáním si vystačil disciplinární řád UJAK.⁸⁷ Disciplinární řád MUP blíže upravuje podmínky pro uložení sankce v závislosti na spáchaném disciplinárním přestupku a okolnostech, za nichž byl přestupek spáchán.⁸⁸ Dále se MUP věnuje způsobu ukládání sankce vyloučení studenta ze studia v důsledku úmyslně spáchaného přestupku. Sankci vyloučení studenta ze studia nelze uložit v případě, že se student dopustil přestupku z nedbalosti, nebo úmyslně, avšak projevil upřímnou lítost nad jeho spácháním, nebo se k němu přiznal.⁸⁹ V případě, že se v disciplinárním řízení prokáže, že se student dopustil závažného disciplinárního přestupku úmyslně a spáchal ho „zvláště zavrženíhodným

⁸¹ Srov. čl. 5 odst. 2, 3 a 4 UJAK.

⁸² Srov. čl. 6 odst. 7 UK, čl. 4 odst. 3 FPr ZČU, čl. 4 odst. 3 ZČU, čl. 11 odst. 8 MU, čl. 7 odst. 2 MUP, čl. 7 odst. 2 UJAK.

⁸³ Srov. čl. 6 odst. 7 UK a čl. 11 odst. 8 MU.

⁸⁴ Srov. čl. 6 odst. 7 UK a čl. 11 odst. 8 MU.

⁸⁵ Srov. čl. 2 až 8 UK a čl. 12 MU.

⁸⁶ Srov. čl. 1 FPr ZČU a čl. 1 ZČU.

⁸⁷ Srov. § 65, § 66 a § 67 vysokoškolského zákona a čl. 2 UJAK.

⁸⁸ Srov. čl. 5 odst. 2 až 9 MUP.

⁸⁹ Srov. čl. 5 odst. 6 MUP.

způsobem, a/nebo se značnou razancí, a/nebo veřejně“, bude ze studia vyloučen.⁹⁰ Domnívám se, že myšlenka oddělit od sebe jednání, za které lze studenta vyloučit ze studia, je správné a zároveň se tímto posiluje zásada legitimního očekávání a rovnosti při ukládání sankcí, avšak bylo by vhodné, aby tyto neurčité termíny byly disciplinárním řádem blíže definované.

Na základě provedené komparace lze učinit závěr, že se vybrané disciplinární řády vysokých škol a jejich součástí značně liší. Při tak úzkém výběru disciplinárních řádů užitých ke komparaci je stav takový, že některé řády něco popisují zevrubně, některé pouze opisují zákon a některé věc nezmiňují vůbec.

Pokládám však za nutné uvést, že disciplinární řády obsahují základní instituty, které ucelují pohled na průběh disciplinárního řízení. Vhodné je vyzdvihnout disciplinární řády UK a MU, které by mohly být pozitivní předlohou pro budoucí zpracování disciplinárních řádů. V případě disciplinárního řádu UK se jedná o podrobné části upravující procesní stránku spojenou s disciplinárním řízením.⁹¹ V případě disciplinárního řádu MU se jedná o podrobně zpracované části týkající se typologie přestupků, úpravy disciplinárního řízení a užití opravného prostředku.⁹²

⁹⁰ Srov. čl. 5 odst. 7 MUP.

⁹¹ Srov. čl. 4, 5 a 6 UK.

⁹² Srov. čl. 2 a část druhá MU.

2 Problematika odnámání vysokoškolských titulů

Problematika odnámání vysokoškolských titulů je relativně nové téma, které se ve vysokoškolském prostředí začalo realizovat prostřednictvím *velké* novely vysokoškolského zákona⁹³ v roce 2016.

V úvodu kapitoly pokládám za vhodné uvést, že pouze vysoká škola může udělit akademický titul⁹⁴, který se uděluje absolventům studia v příslušném studijním programu⁹⁵. Pokud existují rozpory v souvislosti s uděleným vysokoškolským titulem, zahájí vysoká škola řízení o jeho odnětí. Samotné jeho odnětí lze uskutečnit na základě dvou zákonných předpisů, čemuž se blíže věnuji v podkapitole 2.2.

Proces odnámání vysokoškolského diplomu je procesem vyžadujícím delší dobu. Zejména je tomu tak v případě uplatnění práv cestou soudních přezkumů. Pouze z vydaných judikátů se může odborná veřejnost dozvědět např. o přesném výkladu skutkových podstat vyjádřených v souvislosti s problematikou odnámání vysokoškolského titulu, kterým se věnuji v podkapitole 2.2.1 a 2.2.2.

2.1 Subjekty zúčastněné na řízení o odnětí vysokoškolského titulu

Pro pochopení problematiky odnámání vysokoškolských diplomů je vhodné si nejdříve definovat jednotlivé subjekty řízení.

2.1.1 Absolvent

Absolventem vysoké školy se rozumí osoba, která již není provázána s vysokou školou ve smyslu řádného studia, a tudíž na ni nelze užít všechna ustanovení vysokoškolského zákona.⁹⁶ V rovině sociologické je to subjekt,

⁹³ Zákon č. 137/2016 Sb., kterým se mění zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony v posledním znění.

⁹⁴ § 2 odst. 9 vysokoškolského zákona.

⁹⁵ srov. např. § 45 odst. 4 a § 46 odst. 4 vysokoškolského zákona.

⁹⁶ Zejména se jedná o práva a povinnosti, kterými jsou vybaveni studenti, viz § 62 a § 63 vysokoškolského zákona.

který nese prestižní ocenění za ukončení studia a jemuž byl udělen akademický titul.⁹⁷

Vnitřní předpisy vysoké školy přestávají na osobu absolventa platit z důvodu pozbytí členství k akademické obci vysoké školy.⁹⁸ Snáze si toto lze představit na příkladu, kdy absolvent při odchodu z úspěšně složené státní zkoušky úmyslně rozbije okno na budově vysoké školy. V takovém případě již nelze zahájit s absolventem disciplinární řízení, ale s největší pravděpodobností se bude jednat o soukromoprávní delikt, který se bude odehrávat mezi fyzickou osobou na jedné straně a právnickou osobou na straně druhé.

Případný vznik nového vztahu mezi absolventem a vysokou školou je založen na základě řízení o odnětí vysokoškolského titulu.

V případě nabytí právní moci rozhodnutí o odnětí vysokoškolského titulu se nemění hmotněprávní postavení absolventa zpět ve studenta, jak by se mohlo na první pohled zdát.⁹⁹

2.1.2 Přezkumná komise vysoké školy

Vysokoškolský zákon upravuje pouze informace o složení přezkumné komise vysoké školy, avšak konkrétní úpravy ponechává na vysoké škole.¹⁰⁰ Dle vysokoškolského zákona je přezkumná komise složena ze 7 členů akademické obce a usnáší se nadpoloviční většinou.¹⁰¹ Jelikož se jedná o kolegiální orgán, jedná za přezkumnou komisi její předseda nebo jím ustanovený člen komise.

Předmětem činnosti přezkumné komise je zejména posoudit veškeré důkazy, které jsou v rámci řízení známé a které vedou k odnětí titulu. Jednání jsou neveřejná. Přezkumná komise se o konečné podobě stanoviska usnáší nadpoloviční většinou hlasů všech svých členů. Obsahem jejího stanoviska je doporučení, zda předložené důkazy jsou natolik přesvědčivé, že je možné

⁹⁷ § 55 odst. 1, 2, § 57 odst. 4, a 6 vysokoškolského zákona.

⁹⁸ Srov. § 47c odst. 2 a § 47d odst. 3 vysokoškolského zákona.

⁹⁹ Srov. § 47e odst. 1, 2 a 4 vysokoškolského zákona.

¹⁰⁰ § 47c odst. 6 a § 47d odst. 1 vysokoškolského zákona.

¹⁰¹ § 47c odst. 6 vysokoškolského zákona.

vyslovit neplatnost vykonání státní zkoušky nebo její součásti nebo obhajoby disertační práce.¹⁰²

Své stanovisko přezkumná komise vysoké školy předá rektorovi do 90 dnů ode dne, kdy ji o to rektor požádal.¹⁰³ Nutno dodat, že součástí podkladů v řízení o vyslovení neplatnosti je stanovisko přezkumné komise jedním ze základních podkladů.¹⁰⁴

2.1.3 Rektor

Doposud z textu mohlo vyznívat, že vysoká škola přiznává, nebo odebírání vysokoškolské tituly. Ve skutečnosti jsou rozhodovací práva ve věcech vysoké školy svěřena rektorovi.¹⁰⁵

Pouze rektor může zahájit řízení a rozhodovat o vyslovení neplatnosti vykonání státní závěrečné zkoušky nebo její součásti, státní rigorózní zkoušky nebo její součásti, státní doktorské zkoušky nebo obhajoby disertační práce.¹⁰⁶ Nutno podotknout, že tak jako má rektor možnost zahájit řízení o vyslovení neplatnosti vykonání státní závěrečné zkoušky, má taktéž právo řízení zastavit, přičemž využívá diskreční pravomoc, která mu byla zákonem svěřena.¹⁰⁷

V souvislosti s odnětím vysokoškolského titulu disponuje rektor zvláštní pravomocí. V případech hodných zvláštního zřetele může rozhodnout, že osobě, již se rozhodnutí týká, vzniká dnem nabytí účinnosti rozhodnutí o odnětí vysokoškolského titulu právo na zápis do studia v jím stanoveném studijním programu dané veřejné vysoké školy nebo její součásti a následně zahájení studia v prvním ročníku daného studijního programu.¹⁰⁸ Výklad pojmu *výjimečné případy hodné zvláštního zřetele* nenalezneme v důvodové zprávě k novele vysokoškolského zákona, ale je nutné vycházet z dostupné judikatury a dovodit smysl tohoto neurčitého pojmu. Na základě judikatury Ústavního soudu, který se tímto pojmem zabývá, lze dojít k závěru, že v případě užití tohoto

¹⁰² § 47c odst. 6 vysokoškolského zákona.

¹⁰³ § 47d odst. 1 vysokoškolského zákona.

¹⁰⁴ § 47c odst. 6 vysokoškolského zákona.

¹⁰⁵ § 10 odst. 1 vysokoškolského zákona.

¹⁰⁶ § 47c odst. 1 vysokoškolského zákona.

¹⁰⁷ § 47c odst. 5 vysokoškolského zákona.

¹⁰⁸ § 47e odst. 4 vysokoškolského zákona.

zvláštního institutu v rozhodnutí o odnětí vysokoškolského titulu bude mít své opodstatnění, pokud by odnětí vysokoškolského diplomu absolventovi bylo nespravedlivé vzhledem ke konkrétním okolnostem vyplývajícím z řízení.¹⁰⁹

2.2 Řízení o odnětí vysokoškolského titulu

Řízení o odnětí vysokoškolského titulu upravuje vysokoškolský zákon. Pro postupy, které neupravuje, platí, že se podpůrně užijí ustanovení správního řádu.¹¹⁰

Z historického hlediska uvádím na prvním místě jako předpis, kterým bylo možné odejmout vysokoškolský titul, správní řád. Ten upravoval odnětí vysokoškolského titulu při splnění specifických důvodů, na které bylo potřeba se před řízením o odnětí vysokoškolského titulu zvláště zaměřit. V pořadí druhý předpis, na jehož základě lze odejmout vysokoškolský titul, je vysokoškolský zákon. Důvod uvedení tohoto zákona jako druhého v pořadí je dán tím, že v době před novelou vysokoškolského zákona v roce 2016 nebylo možné vysokoškolské tituly odnímat prostřednictvím tohoto předpisu.

2.2.1 Užití správního řádu při odnímání vysokoškolského titulu

V této a následující podkapitole se věnuji především rozboru judikatury ve spojení s užitím jednotlivých institutů, kterými se vysokoškolský titul odnímá.

Na začátek považuji za vhodné seznámit čtenáře s povahou vysokoškolského diplomu a jeho vztahu ke správnímu řádu. Vycházím pouze z dosavadní judikatury, která se toho času touto otázkou zabývala. Uvedené citace se týkají rozsudku, který vychází z rozhodnutí vydaného Západočeskou univerzitou v Plzni a souvisí s řízením o zrušení vysokoškolského diplomu.

¹⁰⁹ Nález Ústavního soudu – senátu ze dne 29. 9.2022, sp. zn. I. ÚS 2013/21 – 1.

¹¹⁰ Platí zde pravidlo *lex specialis derogat legi generali*.

Vysokoškolský diplom a jeho vztah ke správnímu řádu vystihuje NSS ve svém rozsudku I. tak, že:

*„Soud tedy uzavírá, že **vysokoškolský diplom je stejně jako vysvědčení o státní závěrečné zkoušce a dodatek k diplomu osvědčením**, resp. jiným úkonem ve smyslu čtvrté části správního řádu a rektorka veřejné vysoké školy je jakožto orgán, který jej vydal, oprávněna podle § 156 odst. 2 správního řádu jej zrušit, pokud byl vydán v rozporu se zákonem o vysokých školách nebo jiným právním předpisem.“¹¹¹*

V témže rozsudku se NSS dále věnuje vysvětlení povah vysokoškolského diplomu takto:

*„**Vysokoškolský diplom je pak toliko dokladem o získání příslušného akademického titulu** (kromě toho, že zároveň dokládá absolvování daného studijního programu).“¹¹²*

Povahou vysokoškolského diplomu se dále zabýval NSS a ve svém rozsudku II. uvádí, že:

*„**Primárním účinkem vydání vysokoškolského diplomu je osvědčení skutečnosti, že adresát úspěšně absolvoval příslušný studijní program.** V tomto ohledu nejde o založení nebo konstatování existence práv, resp. povinností adresáta, a proto se nemůže jednat o správní rozhodnutí v materiálním smyslu.“¹¹³*

Uvedené citace se vztahují k rozsudkům I. a II., které se přímo týkají rozhodnutí o zrušení vysokoškolských diplomů vydaných Západočeskou univerzitou v Plzni. Z dnešního pohledu by se zmíněné části z judikátů mohly zdát jaksi zastaralé, ale nutno připomenout, že v době před *velkou* novelou vysokoškolského zákona neobsahoval vysokoškolský zákon institut řízení o vyslovení neplatnosti vykonání státní závěrečné zkoušky nebo její součásti.

¹¹¹ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ČR ze dne 22.06.2016, sp. zn. 1 As 154/2015–50.

¹¹² Tamtéž.

¹¹³ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ČR ze dne 09.06.2016, sp. zn. 2 As 170/2015–58.

Při odnětí vysokoškolského diplomu dle správního řádu je ještě nutné nahlédnout do dosavadní ustálené judikatury, která celý proces upravuje. Pro úspěšnou aplikaci § 156 odst. 2 správního řádu, podle rozsudku III., je třeba shledat podstatný důvod k zahájení řízení o odnětí vysokoškolského diplomu.¹¹⁴ S ohledem na výklad uvedený v rozsudku II. nemůže být zahájeno řízení o odnětí, pokud se zjistí, velmi zjednodušeně řečeno, že student naplnil skutkovou podstatu plagiátorství ve své práci, kterou toho času¹¹⁵ obhájil.¹¹⁶

§ 156 odst. 2 správního řádu ruší pouze osvědčení, které bylo vydáno ve zřejmém rozporu se skutečnostmi (nebyly splněny podmínky stanovené vysokoškolským zákonem, vnitřními předpisy vysoké školy vydanými podle vysokoškolského zákona nebo studijního programu), a tudíž fakticky nemohlo k vydání osvědčení nikdy dojít.

Konkrétně tomuto se blíže věnuje rozsudek I., a to, když uvádí, že:

*„Pokud by tedy bylo v dalším řízení před krajským soudem zjištěno, že stěžovatelka vycházela ze správně a dostatečně zjištěného skutkového stavu věci, jestliže měla za to, že žalobce **nevykonal předepsané studijní povinnosti**, jednalo by se právě o takový případ, kdy se jeho **státní závěrečná zkouška vůbec neměla konat** a kdy, i pokud se konala, mu **neměl být vysokoškolský diplom vydán**. V takovém případě by za podmínky dodržení zásad proporcionality a ochrany práv nabytých v dobré víře bylo možno rozhodnout o zrušení vysokoškolského diplomu podle § 156 odst. 2 správního řádu s přiměřeným použitím ustanovení o přezkumném řízení.“¹¹⁷*

Ad absurdum pro lepší představu lze jen dodat, že k užití § 156 odst. 2 správního řádu ve vztahu ke zrušení vysokoškolského diplomu by došlo, pokud by se například prokázalo, že osoba X, která nikdy nebyla zapsána ke studiu, obdržela vysokoškolský diplom jako osvědčení o ukončení studia

¹¹⁴ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ČR ze dne 26. 10. 2016, sp. zn. 10 As 166/2016–56.

¹¹⁵ Nutno brát na zřetel, že toho času, vysokoškolský zákon neupravoval mj. řízení o vyslovení neplatnosti vykonání státní závěrečné zkoušky nebo její součástí. Po novele se zmíněné plagiátorství řeší ustanovením § 47c odst. 2 písm. b) vysokoškolského zákona.

¹¹⁶ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ČR ze dne 9. 6. 2016, sp. zn. 2 As 170/2015–58.

¹¹⁷ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ČR ze dne 22.06.2016, sp. zn. 1 As 154/2015–50..

na vysoké škole. Dovolím si zde trošku odbočit a vrátit se do doby před velkou novelou vysokoškolského zákona. Pokud nedošlo k odhalení neetického jednání studenta a ten úspěšně (ale přece jen zdánlivě¹¹⁸) státní závěrečnou zkoušku splnil, nebylo možné ho ex post jakkoli potrestat.

Tento fakt potvrdil NSS ve svém rozsudku II.¹¹⁹ a dále se na toto téma vyjádřil soudce NSS Karel Šimka tak, že:

„Naopak kauza JUDr. L. H. (sp. zn. 2 As 170/2015) je případem nikoli „nicotného“ studia, nýbrž studia skutečně absolvovaného, ovšem tak, že významná studijní povinnost (zde obhajoba bakalářské práce) byla pravděpodobně splněna za pomoci akademicky neetického jednání studenta (dosavadní zjištění naznačují, že student jako kvalifikační práci použil text o obecní a městské policii předložený již nedlouho předtím k obhajobě jako podobná práce jiným studentem právnické fakulty). Zde Nejvyšší správní soud zřejmě naznačuje, že „riziko“ neodhaleného neetického jednání studenta nese vysoká škola, na níž plnění studijní povinnosti proběhlo. Jinak řečeno, pokud student jedná neeticky, avšak jeho jednání není v příslušné proceduře odhaleno (např. opisování při písemné zkoušce, použití plagiátu jako kvalifikační práce apod.), nemůže následné zjištění, že k němu došlo, zásadně vést ke zrušení diplomu. Anotovaný judikát zde nastavil vůči vysokým školám přísný standard a postavil se na stranu zásady, že je věcí správního orgánu provádějícího „řízení“ (zde vysoké školy, která ověřuje zkouškami a obhajobami kvalifikačních prací potřebné znalosti a schopnosti studenta), aby dokázal předcházet podvodům ze strany studentů; a pokud nedokáže, je to jeho smůla a studentova výhoda.“¹²⁰

Zvláštností užití § 156 odst. 2 správního řádu ve vztahu k odnímání vysokoškolských diplomů je jeho časová neohrazenost. Pouhým logickým výkladem tohoto znění lze dojít k závěru, že doba, pro kterou lze přistoupit ke zrušení vysokoškolského diplomu, není nikterak omezena.

¹¹⁸ Srovnej termín *zdánlivě* s § 47c odst. 2 písm. b) vysokoškolského zákona.

¹¹⁹ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ČR ze dne 09.06.2016, sp. zn. 2 As 170/2015–58.

¹²⁰ ŠIMKA, K. Jak a kdy lze „sebrat akademický titul“. In: *Epravo.cz* [online]. 13. 10. 2016 [cit. 2023-02-08]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/jak-a-kdy-lze-sebrat-akademicky-titul-103490.html>

To potvrzuje rozsudek IV.:

*„Oproti tomu u úkonů, které mají trvale samostatnou existenci, např. různá osobní osvědčení včetně občanského průkazu, řidičského průkazu (nikoliv však řidičského oprávnění), maturitní vysvědčení či vysokoškolské diplomy, je legitimní zájem na tom, aby mohly být, pokud byly **vydány v rozporu se zákonem**, **„zprovozeny ze světa“** po celou dobu, po kterou mohou vyvolávat právní účinky, tedy třeba i **po celou dobu života jejich držitele, nebo existence věci, k níž se vztahují, případně i déle.**“¹²¹*

Problematika odnímání vysokoškolských titulů dle správního řádu zažila největší rozmach v době, ve které byly mediálně prezentovány kauzy spojené s tzv. rychlostudiem na Fakultě právnické Západočeské univerzity v Plzni. Na základě těchto událostí došlo k významnému posunu v oblasti odnímání vysokoškolských titulů. Konkrétním posunem se stala *velká* novela vysokoškolského zákona, která se mj. zaměřila na problematiku odnímání vysokoškolských titulů.¹²²

2.2.2 Odnímání vysokoškolského titulu dle vysokoškolského zákona

Dle důvodové zprávy k *velké* novele vysokoškolského zákona¹²³ vznikla nutnost (v návaznosti na problematiku odnímání vysokoškolských diplomů dle § 156 odst. 2 správního řádu a toho času probíhajících soudních řízení) začít postihovat právě ta jednání, na která správní řád *nedosáhl*. Zejména se jedná o nesplnění podmínek či předpokladů pro konání a úspěšné vykonání státní závěrečné zkoušky v důsledku spáchání úmyslného trestného činu nebo úmyslného jednání dotyčné osoby proti dobrým mravům.¹²⁴

¹²¹ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ČR ze dne 23.03.2017, sp. zn. 1 As 98/2017 - 51.

¹²² Zákon č. 137/2016 Sb., kterým se mění zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony v posledním znění.

¹²³ PARLAMENT ČESKÉ REPUBLIKY, POSLANECKÁ SNĚMOVNA. Sněmovní tisk 464/0, část č. 1/6, Novela z. o vysokých školách. In: *Psp.cz* [online]. 15. 4. 2015 [cit. 2023-02-08]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=7&CT=464&CT1=0>

¹²⁴ Viz str. 157 důvodové zprávy z. 131/2016 Sb.

Podstatnou změnou pro oblast odnímání vysokoškolských titulů je znění řízení o vyslovení neplatnosti vykonání státní závěrečné zkoušky nebo její součásti nebo obhajoby disertační práce.

Řízení o odnětí vysokoškolského titulu zahajuje rektor vysoké školy, ve které se obhajoba nebo zkouška konala.¹²⁵

Vysokoškolský zákon při odnímání vysokoškolského titulu upravuje dvě skutkové podstaty, na jejichž základě je možné vést řízení o odnětí. V prvním případě zahájí rektor vysoké školy řízení o odnětí vysokoškolského titulu absolventovi, jemuž bude přičítán úmyslně spáchaný trestný čin, kterým nemohl splnit podmínky nebo předpoklady stanovené vysokoškolským zákonem.¹²⁶ V druhém případě bude zahájeno řízení s absolventem, který se dopustil úmyslného neoprávněného užití díla jiné osoby ve své závěrečné práci, čímž nesplnil podmínky nebo předpoklady stanovené předpisy, nebo se dopustil jiného úmyslného jednání proti dobrým mravům, pokud šlo o soustavné nebo opakované jednání nebo pokud byla podstatně narušena možnost získat standardní znalosti a dovednosti v daném studijním programu.¹²⁷

Na rozdíl od neohraničené doby pro zahájení řízení o odnětí vysokoškolského titulu dle správního řádu je vysokoškolský zákon limitován tříletou lhůtou pro zahájení řízení o vyslovení neplatnosti vykonání státní zkoušky nebo její součásti nebo obhajoby disertační práce.¹²⁸

Při rozhodování v řízení o odnětí vysokoškolského titulu vychází rektor ze stanoviska přezkumné komise.¹²⁹ Pokud rektor neshledá důvody pro odnětí vysokoškolského titulu, řízení zastaví usnesením.¹³⁰ V opačném případě musí rektor rozhodnout o odnětí vysokoškolského titulu do 150 dnů ode dne zahájení řízení.¹³¹ Pokud by se rektor v rozhodnutí o odnětí vysokoškolského titulu odchýlil od obsahu stanoviska vydaného přezkumnou komisí vysoké školy,

¹²⁵ § 47c odst. 1 vysokoškolského zákona.

¹²⁶ § 47c odst. 2 písm. a) vysokoškolského zákona.

¹²⁷ § 47c odst. 2 písm. b) vysokoškolského zákona.

¹²⁸ § 47c odst. 4 vysokoškolského zákona.

¹²⁹ § 47d odst. 1 vysokoškolského zákona.

¹³⁰ § 47c odst. 5 vysokoškolského zákona.

¹³¹ § 47d odst. 1 vysokoškolského zákona.

je mu zákonem nařízeno zdůvodnit tuto skutečnost v rozhodnutí o odnětí vysokoškolského titulu.¹³²

Vysokoškolský zákon stanoví, že proti rozhodnutí o odnětí vysokoškolského titulu nelze užít řádný opravný prostředek odvolání, čímž by se mohlo zdát, že rozhodnutí rektora je konečné a bez možnosti užití opravného prostředku.¹³³ Jedná se skutečně jen o klamavé zdání, jelikož nelze uplatnit odvolání ve smyslu dvouúrovňového systému, ve kterém by nadřízený rektora rozhodoval o způsobilosti odvolání. Toto je dáno tím, že rektor je z povahy věci tím nejvyšším orgánem, jemuž je propůjčena moc rozhodovat o právech a povinnostech jako poslední instanci.

NSS se touto otázkou podrobně zabýval ve svém rozsudku V. a zdůvodňuje, že:

„Ostatně i podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 11. 2011, čj. 7 As 66/2010-119, vydá-li rektor vysoké školy rozhodnutí o (ne)jmenování děkana v řízení, které subsidiárně podléhá správnímu řádu, avšak spadá do samosprávné působnosti vysoké školy (§ 6 zákona o vysokých školách), je v dané věci rozhodováno rektorem v první a jediné instanci. NSS považoval tuto kategorii samostatné působnosti (§ 6 odst. 1 písm. j) zákona o vysokých školách) za implicitní výlukou dvojinstančního řízení.“¹³⁴

Vysokoškolský zákon upravuje možnost užití správní žaloby, která přiznává odkladný účinek rozhodnutí o odnětí vysokoškolského titulu. Absolvent může proti tomuto rozhodnutí podat žalobou ke správnímu soudu do dvou měsíců od jeho převzetí.¹³⁵

Pokud proti rozhodnutí o odnětí vysokoškolského titulu nebude podána správní žaloba, nabývá rozhodnutí právní moci prvním dnem následujícím po uplynutí dvou měsíců ode dne jeho doručení.¹³⁶

¹³² § 47d odst. 1 vysokoškolského zákona.

¹³³ Srov. věta první § 47d odst. 2 vysokoškolského zákona.

¹³⁴ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ČR ze dne 24. 11. 2011, sp. zn. 7 As 66/2010-119.

¹³⁵ § 47d odst. 2 vysokoškolského zákona.

¹³⁶ Tamtéž.

Po novele vysokoškolského zákona neexistuje mnoho judikatury, která by se zabývala institutem řízení o odnětí vysokoškolského titulu. Přesto lze zmínit jeden zdokumentovaný exces, kterým se NSS zabýval.

V předmětném případě došlo k neetickému a mravně nevhodnému jednání studentky při skládání státní závěrečné zkoušky na vysoké škole. Při zkoušce studentka použila zakázanou výhodu, kterou si měla zajistit prospěch. Nutno dodat, že jednání nebylo odhaleno v době skládání zkoušky, ale až ex post. Uvádím to z důvodu, jelikož kdyby takové jednání bylo odhaleno při skládání státní závěrečné zkoušky, pak by studentka byla nepochybně hodnocena negativně, čímž by zkoušku nesplnila, zároveň by se studentkou bylo zahájeno disciplinární řízení.

Z důvodů, které se vysoká škola dozvěděla až po (zdánlivě¹³⁷) úspěšném absolvování státní závěrečné zkoušky, nezbylo vysoké škole než zahájit řízení o vyslovení neplatnosti vykonání státní závěrečné zkoušky. Na rektorem vydané rozhodnutí o vyslovení neplatnosti státní závěrečné zkoušky podala studentka správní žalobu. U tohoto případu rozhodl soud ve prospěch studentky ne toliko z důvodu, že by se nedopustila velmi nemravného a nekalého jednání, ale na základě nesplněné skutkové podstaty, které se studentka měla dopustit¹³⁸. Pro naplnění skutkové podstaty¹³⁹, která byla předmětem rozhodnutí o odnětí vysokoškolského titulu, je nutné se mj. dopustit soustavného nebo opakovaného jednání proti dobrým mravům. Soustavnost a opakovanost byla v případě studentky spatřována v opakovaném užití zakázaného přístroje.

NSS soud ve svém rozsudku VI. zdůvodnil, že v předmětném případě nešlo o jednání absolventky, které by vykazovalo znaky soustavnosti a opakovanosti. NSS dále popisuje jednání, které má znaky soustavnosti a opakovanosti, a jež je tedy jednou z podmínek naplnění skutkové podstaty úmyslného jednání proti dobrým mravům.¹⁴⁰ NSS též zdůvodňuje, že skutkové podstaty je třeba vykládat z hlediska dílčích prvků a v jejich vzájemných vztazích, nestačí tedy

¹³⁷ Pozn.: pokud by studentka neužila neoprávněné výhody, pak není rozporu o tom, že státní závěrečná zkouška byla složena úspěšně.

¹³⁸ Studentka se dle rozhodnutí rektora v řízení o vyslovení neplatnosti dopustila porušení § 47c odst. 2 písm. b) vysokoškolského zákona.

¹³⁹ § 47c odst. 2 písm. b) vysokoškolského zákona.

¹⁴⁰ Srov. § 47c odst. 2 písm. b) vysokoškolského zákona a Rozsudek Nejvyššího správního soudu ČR ze dne 31. 10. 2019, sp. zn. 2 As 123/2019 - 37.

pouhé jedno jediné jednání k naplnění zákonné podmínky opakovanosti nebo soustavnosti.¹⁴¹

Při bližším zkoumání důvodové zprávy k *velké* novele vysokoškolského zákona a ve snaze zjistit, co přesně zákonodárce měl na mysli termínem soustavnosti a opakovanosti, nelze dojít k žádnému vysvětlení. V tomto případě vidím jako nejjednodušší a nejefektivnější řešení upustit u této skutkové podstaty od termínů soustavnosti a opakovanosti.

Dostatečnou formu nápravy spatřuji v navržené novele zákona o vysokých školách.¹⁴² Důvodová zpráva se ve svém obsahu přímo odkazuje na zmíněný případ a uvádí, že je potřebné, aby skutkové podstaty zeširoka pokryly oblast neetických jednání a jednání proti dobrým mravům absolventů vysokých škol, čímž bude dosaženo potřebné úpravy pro plynulý běh řízení o vyslovení neplatnosti vykonání státní závěrečné zkoušky nebo její součásti nebo obhajoby disertační práce.¹⁴³

Závěrem lze konstatovat, že *velká* novela vysokoškolského zákona dala do rukou vysokým školám jistě lepší výbavu. Za důkaz, že tomu tak je, považuji mnohem vzácnější výskyt judikatury v oblasti odebírání vysokoškolských titulů.

¹⁴¹ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ČR ze dne 31. 10. 2019, sp. zn. 2 As 123/2019 - 37.

¹⁴² PARLAMENT ČESKÉ REPUBLIKY, POSLANECKÁ SNĚMOVNA. Sněmovní tisk 1083/0, část č. 1/8, Novela z. o vysokých školách. In: *Psp.cz* [online]. 16. 11. 2020 [cit. 2023-02-08]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=8&CT=1083&CT1=0#prilohy>

¹⁴³ PARLAMENT ČESKÉ REPUBLIKY, POSLANECKÁ SNĚMOVNA. *Sněmovní tisk 887/0, Návrh poslanců Jakuba Michálka, Ivana Bartoše, Františka Navrkala, Mikuláše Ferjenčíka a dalších na vydání zákona, kterým se mění zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 40/1995 Sb., o regulaci reklamy a o změně a doplnění zákona č. 468/1991 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání, ve znění pozdějších předpisů* [online]. Praha: Parlament České republiky, 2020 [cit. 2023-02-08]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/text/orig2.sqw?idd=177906>

3 Resumé a návrhy de lege ferenda

Při ohlédnutí se za vytvořenou práci bych chtěl na tomto místě připojit úvahy týkající se problematiky disciplinárních přestupků studentů a odnímání vysokoškolských titulů.

Ačkoli u obou problematik probíhá řízení, kterým se prolíná a doplňuje speciální zákonná úprava s obecnou a v němž se zároveň uplatní veškeré základní zásady při rozhodování správních orgánů apod., své úvahy jsem rozdělil do dvou samostatných kapitol.

3.1 Problematika disciplinárních přestupků studentů

Provedenou analýzou disciplinárního řízení jsem narazil na nedostatek, který souvisí se lhůtou, během níž se může disciplinární přestupek projednat. Současné znění uvádí, že přestupek lze projednat do jednoho roku od jeho spáchání nebo pravomocného odsuzujícího rozsudku v trestní věci, přičemž do lhůty se nezapočítává doba, po kterou osoba není studentem. V případě, že se student dopustí velmi nevhodného jednání, lze předpokládat, že se bude snažit jakýmkoli způsobem vyhnout sankci za disciplinární přestupek a užije k tomu veškeré možné prostředky. Tato úvaha je založena na předpokladu vyčerpání řádných opravných prostředků proti rozhodnutí o spáchaném disciplinárním přestupku a podané správní žalobě proti němu. Pokud by správní soud (který nemůže rozhodnutí jiného správního orgánu změnit) rozhodl o zrušení napadeného rozhodnutí a vrácení zpět správnímu orgánu, který ve věci rozhodl, pravděpodobně s ohledem na vytíženost soudů a délku soudních jednání by správní orgán nemohl řízení projednat, jelikož by došlo k zániku odpovědnosti z důvodu uplynutí zákonné lhůty pro projednání disciplinárního přestupku (jednoho roku). V tomto ohledu vidím jako nejsnadnější řešení, pokud by současná právní úprava zahrнула omezení, že se do lhůty jednoho roku nezapočítává doba, kdy se vede soudní řízení. Zároveň by tímto mohla být odstraněna motivace studentů jakkoli prodlužovat disciplinární řízení.

Na základě provedené komparace disciplinárních řádů vybraných vysokých škol a jejich součástí se domnívám, že jednotlivé řády mohou být pro studenty zmatečné. Zmatečnost spatřuji ve špatné úpravě právních institutů disciplinárního řízení, která je obsahem fakulturních disciplinárních řádů.

Vzhledem k tomu, že neexistuje obecně závazný pokyn upravující obsah disciplinárních řádů, vysoké školy k této problematice zaujímají vlastní postoj. Při tvorbě disciplinárních řádů existuje jediné omezení, které určuje, že obsah nesmí být v rozporu se zákonem nebo jiným právním předpisem. Posouzení zákonnosti disciplinárních řádů posuzuje MŠMT jako jednotný nadřízený orgán. Domnívám se, že MŠMT by mohlo vydat metodiku¹⁴⁴, která by určovala minimálně obsah disciplinárních řádů. Tím by došlo ke sjednocení disciplinárních řádů vysokých škol a jejich fakult.

Další oblastí, jíž jsem se ve své práci zabýval, je způsob vyjádření skutkové podstaty disciplinárního přestupku studenta. Tato je ve vysokoškolském zákoně formulována ve strogém rozsahu. Bližší úprava je přenechána vysokým školám, které prostřednictvím disciplinárních řádů rozšiřují zákonnou textaci. Provedenou komparací vybraných disciplinárních řádů bylo zjištěno, že ve většině případů nejsou skutkové podstaty disciplinárních přestupků vymezeny. Domnívám se, že absence skutkových podstat jednotlivých disciplinárních přestupků ve vybraných disciplinárních řádech není vhodná. Možnou nápravu spatřuji v tom, pokud by jednotlivé disciplinární řády demonstrativně vymezily alespoň takové přestupky, které jsou v rozporu s řádným studiem na vysoké škole. Takový způsob se zdá jako nejvhodnější, jelikož taxativní výčet by nemusel obsáhnout veškerá negativní jednání studentů a zřejmě by mohl způsobit nežádoucí mezery v právní úpravě. Pouhým demonstrativním výčtem skutkových podstat disciplinárních přestupků by také došlo k nabytí právní jistoty studentů.

¹⁴⁴ § 87 odst. 1 písm. r) vysokoškolského zákona.

3.2 Problematika odnímání vysokoškolských titulů

Současný stav problematiky odnímání vysokoškolských titulů by zasloužil úpravu. Své tvrzení opírám o provedenou analýzu právních institutů a vybrané judikatury a z toho plynoucích nedostatků.

Zejména se jedná o problematické znění skutkové podstaty odnímání vysokoškolských titulů, která působí interpretační a aplikační potíže. Možnou nápravu spatřuji v novém návrhu na změnu vysokoškolského zákona, který se tímto tématem zabývá.¹⁴⁵ Dle návrhu by bylo možné odejmout vysokoškolský titul, pokud by se prokázalo, že se absolvent dopustil úmyslného trestného činu, nebo úmyslného neoprávněného užití díla jiné osoby, jež závažným způsobem porušuje právní předpisy upravující ochranu duševního vlastnictví, nebo jiného závažného úmyslného jednání proti dobrým mravům. Přijetím novely by došlo k jasné a přehledné definici závadného jednání, za které je možné přistoupit k odnětí vysokoškolského titulu.

Další problémovou částí se jeví lhůta, po kterou lze zahájit řízení o odnětí vysokoškolského titulu. Současný problém je, že práce vykazující známky plagiátorství jsou odhalovány se značným odstupem. Jako příklad poslouží mediálně známý případ bývalé ministryně spravedlnosti Taťany Malé, která se měla dopustit plagiátorství dokonce u dvou diplomových prací.¹⁴⁶ Prodloužením lhůty se v současnosti zabývají dva návrhy na změnu vysokoškolského zákona. První návrh, který je z pera Jakuba Michálka, Ivana Bartoše a dalších, prodlužuje lhůtu ze současných 3 let na 15 let ode dne vykonání, nebo zdánlivého vykonání státní zkoušky, nebo její poslední části.¹⁴⁷

¹⁴⁵ ÚŘAD VLÁDY ČESKÉ REPUBLIKY. Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony. *Odok.cz* [online]. © 2023 [cit. 2023-02-13]. Dostupné z: <https://odok.cz/portal/veklep/material/KORNCNUTLVWM/>

¹⁴⁶ CHALOUPSKÁ, M. Jasné plagiátorství, říká expert o další diplomové práci ministryně Malé. Označil hned 16 stran textu. In: *Irozhlás.cz* [online]. 3. 7. 2018 [cit. 2022-12-05]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravydomov/ministryne-spravedlnosti-tatana-mala-opsana-diplomova-prace_1807031237_per; ČTK. Etická komise našla v diplomové práci exministryně Malé významné shody, titul jí ale nevezme. In: *Irozhlás.cz* [online]. 10. 8. 2018 [cit. 2022-12-05]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/tatana-mala-diplomova-prace-shoda-eticka-komise-titul_1808101543_pla

¹⁴⁷ MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY ČR. *Závěrečná zpráva z hodnocení dopadů regulace (RIA)* [online]. Praha: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR, 2023 [cit. 2023-02-08]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/text/orig2.sqw?idd=84734>

Druhý návrh prodlužuje lhůtu ze současných 3 let na 7 let.¹⁴⁸ Dle mého názoru by bylo vhodné, aby dosavadní lhůta byla prodloužena. Domnívám se tak, protože práce vykazující plagiátorství bývají odhaleny se značným odstupem.¹⁴⁹

Poslední problémovou část spatřuji v nesjednoceném postupu vysokých škol při kontrole závěrečných prací. Vysokoškolský zákon se této otázce nikterak nevěnuje. Zůstává tak na vysokých školách, zda jsou na základě vlastní iniciativy ochotny provádět kontroly závěrečných prací ve srovnávacích systémech. V současné době existuje několik srovnávacích systémů, které se věnují odhalování plagiátů a jsou vyvíjeny a provozovány různými subjekty.¹⁵⁰ Domnívám se, že vysoké školy by měly k problematice odhalování plagiátů v závěrečných pracích postupovat společně, čímž by na poli terciárního vzdělávání mohlo dojít k jejich rovnému postavení. Vedlejším efektem plošného srovnávání závěrečných prací by mohla být menší míra řízení o odnětí vysokoškolských titulů. Za předpokladu včasného odhalení práce, která by vykazovala známky plagiátorství, by byl její autor potrestán v rámci disciplinárního řízení. Oproti řízení o odnětí titulu by studentovi byla v disciplinárním řízení uložena sankce podle toho, jak závažného jednání se dopustil.

¹⁴⁸ ÚŘAD VLÁDY ČESKÉ REPUBLIKY. Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony. *Odok.cz* [online]. © 2023 [cit. 2023-02-13]. Dostupné z: <https://odok.cz/portal/veklep/material/KORNCNUTLVWM/>

¹⁴⁹ KEMÉNYOVÁ, Z. Tituly kvůli plagiátorství už školy odebírají. Další potíž: psaní na zakázku. In: *Universitas* [online]. 23. 2. 2019 [cit. 2023-03-02]. Dostupné z: <https://www.universitas.cz/tema/2628-tituly-kvuli-plagiatorstvi-uz-skoly-odebiraji-dalsi-potiz-psani-na-zakazku>

¹⁵⁰ Např. systém *Theses.cz.*, *Odezdej.cz.*

Závěr

Tato práce byla zaměřena na vymezení právní terminologie problematiky disciplinárních přestupků studentů a odnímání vysokoškolských titulů. U obou problematik jsem se pokusil detailně popsat jejich právní instituty a současnou právní úpravu.

Východisky pro mou práci byl zejména vysokoškolský zákon a též vnitřní předpisy, jejichž obsah spočívá ve více či méně podrobné úpravě disciplinární odpovědnosti studenta. Důležitým zdrojem byla dle očekávání judikatura, která v oblasti odnímání vysokoškolských titulů umožnila hlouběji pochopit danou problematiku a díky níž je možné snáze formulovat některé návrhy de lege ferenda.

V první části jsem přiblížil hmotněprávní vztah mezi vysokou školou a studentem. Obsahem je též porovnání skutkové podstaty přestupku studenta se slovenskou zákonnou podobou a typologie přestupků. Dále jsem identifikoval a rozebral podstatné části disciplinárního řízení, z nichž vyplývají některá úskalí, která jsou formulována v návrzích de lege ferenda. Podstatné také bylo porovnat disciplinární řady vysokých škol, které poskytly přehled o kvalitativně rozdílném obsahu.

Na začátku druhé kapitoly jsem poskytl stručný výklad pojmu vysokoškolský titul. Dále jsem popsal základní prvky právního vztahu subjektů při odnímání vysokoškolských titulů v hmotněprávní a procesní části. Klíčovou částí se stala podkapitola, která přináší retrospektivní pohled na odnímání vysokoškolských titulů před *velkou* novelou vysokoškolského zákona. Na to jsem navázal podkapitolou, ve které jsem rozebral současnou právní úpravu, ze které vyplývají právní nedostatky.

Ve třetí části práce jsem zrekapituloval návrhy de lege ferenda, které vychází z analytické části první a druhé kapitoly. Implementováním by mohlo dojít k zamezení nebo zmírnění jevů spojených s disciplinárními přestupky studentů a odnímáním vysokoškolských titulů.

Z bakalářské práce vyplynulo, že současná právní úprava problematiky disciplinárních přestupků studentů má své mezery v hmotněprávní a procesní části. Tyto mezery však neparalyzují systém právní odpovědnosti studenta, ale do budoucna by bylo vhodné se jimi zabývat. U problematiky odnímání vysokoškolských titulů je situace jiná. V této oblasti nelze vyplnit nedostatky jinak než přijetím novely zákona o vysokých školách a tím odstranit jeho současné nedostatky.

S ohledem na budoucí změny vysokoškolského zákona v oblasti disciplinárních přestupků a odnímání vysokoškolských titulů je žádoucí, aby mysl zákonodárců byla sladěna s myslí soudů. Jednotlivá znění svým vyjádřením musí nést jakousi jednoduchost či vzdušnost, musí být však také srozumitelná a zároveň musí konkrétně formulovat myšlenkovou ideu, která podchytí závadné jednání. Současně by bylo vhodné, aby téma vysokoškolského vzdělání bylo opatřeno vhodnou odbornou literaturou.

Seznam použitých zdrojů

1. Seznam použité literatury

FIALA, Z. et. al. *Správní právo trestní*. 2. vyd. Praha: Leges, 2021. ISBN 9788075025319.

GERLOCH, A. *Teorie práva*. 7. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2017. ISBN 9788073806521.

HENDRYCH, D. et. al. *Správní právo. Obecná část*. 9. vyd. Praha: C. H. Beck, 2016. ISBN 9788074006241.

HORZINKOVÁ, E. a V. NOVOTNÝ. *Správní právo procesní*. 6. vyd. Praha: Leges, 2019. ISBN 9788075023650.

HORZINKOVÁ, E. a Z. FIALA. *Správní právo hmotné. Obecná část*. 3. vyd. Praha: Leges, 2019. ISBN 9788075023537.

KOPECKÝ, M. *Správní právo. Obecná část*. Praha: C. H. Beck, 2019. ISBN 9788074007279.

KRČÁL, M. a Z. TEPLÍKOVÁ. *Naučte (se) citovat*. Blansko: Citace.com, 2014. ISBN 9788026060741.

PRÁŠKOVÁ, H. *Základy odpovědnosti za správní delikty*. Praha: C. H. Beck, 2013. ISBN 9788074004568.

2. Seznam použitých vnitřních předpisů vysokých škol

Disciplinární řád Metropolitní univerzity Praha, o.p.s. [online]. Praha: Metropolitní univerzity Praha, 2017 [cit. 2022-12-29]. Dostupné z: https://dokumenty.mup.cz/web/disciplinarni_rad.pdf

Disciplinární řád pro studenty [online]. Plzeň: Západočeská univerzita v Plzni, 2017 [cit. 2022-12-29]. Dostupné z: <https://www.zcu.cz/rest/cm/document/workspace://SpacesStore/9e928d1c-06f4-441f-844a-64a376d6cb4d;1.0/content>

Disciplinární řád pro studenty [online]. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského Praha, 2017 [cit. 2022-12-29]. Dostupné z: <http://www.ujak.cz/files/documents/disciplinari-rad-pro-studenty-14964024282902.pdf>

Disciplinární řád pro studenty [online]. Praha: Univerzita Karlova, 2016 [cit. 2022-12-29]. Dostupné z: <https://cuni.cz/UK-8892.html>

Disciplinární řád pro studenty Fakulty právnické Západočeské univerzity v Plzni [online]. Plzeň: Fakulty právnické Západočeské univerzity v Plzni, 2017 [cit. 2022-12-29]. Dostupné z: <https://www.fpr.zcu.cz/rest/cm/document/workspace://SpacesStore/5b406cb4-6a8a-44e1-8cf9-de7583b9230b;1.0/content>

Disciplinární řád pro studenty Masarykovy Univerzity [online]. Brno: Masarykova univerzita, 2022 [cit. 2022-12-29]. Dostupné z: https://view.officeapps.live.com/op/view.aspx?src=https%3A%2F%2Fis.muni.cz%2Fdo%2Fmu%2FUredni_deska%2FPredpisy_MU%2FMasarykova_univerzita%2FVnitri_predpisy_MU%2FDisciplinari_rad_pro_studenty_masarykovy_univerzity%2F124878309%2FDisciplinari_rad_pro_studenty_Masarykovy_univerzity__ucinny_od_1.9.2022_.docx&wdOrigin=BROWSELINK

Disciplinární řád pro studenty Právnické fakulty Masarykovy univerzity [online]. Brno: Právnická fakulta Masarykovy univerzity, 2022 [cit. 2022-12-29]. Dostupné z: https://is.muni.cz/do/mu/Uredni_deska/Predpisy_MU/Pravnicka_fakulta/Vnitri_predpisy/Disciplinari_rad/DISCIPLINARNI_RAD_PrF_s_podpisem.pdf

Disciplinární řád pro studenty Právnické fakulty Univerzity Karlovy [online]. Praha: Právnická fakulta Univerzity Karlovy, 2017 [cit. 2022-12-29]. Dostupné z: <https://www.prf.cuni.cz/sites/default/files/uploads/files/06%20Disciplin%C3%A1rn%C3%AD%20%20C5%99%C3%A1d%20pro%20studenty%20PF%20UK.pdf>

3. Seznam použitých právních předpisů

Zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů v posledním znění.

Zákon. č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) v posledním znění.

Zákon č. 150/2002 Sb., soudní řád správní v posledním znění.

Zákon č. 131/2002 Z. z., o vysokých školách a o změně a doplnění některých v posledním znění.

Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád v posledním znění.

Zákon č. 137/2016 Sb., kterým se mění zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony v posledním znění.

4. Seznam použité judikatury

Nález Ústavního soudu - senátu ze dne 29. 9.2022, sp. zn. I. ÚS 2013/21 – 1.

Rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 27. 4.2016, sp. zn. 31 A 56/2014 – 46.

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ČR ze dne 05.09.2011, sp. zn. 8 As 41/2010 - 110.

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ČR ze dne 24.11.2011, sp. zn. 7 As 66/2010 - 119.

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ČR ze dne 09.06.2016, sp. zn. 2 As 170/2015 - 58.

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ČR ze dne 22.06.2016, sp. zn. 1 As 154/2015 - 50.

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ČR ze dne 26.10.2016, sp. zn. 10 As 166/2016 – 56.

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ČR ze dne 23.03.2017, sp. zn. 1 As 98/2017 - 51.

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ČR ze dne 31.10.2019, sp. zn. 2 As 123/2019 - 37.

5. Seznam použitých internetových zdrojů

ČTK. Etická komise našla v diplomové práci exministrnyě Malé významné shody, titul jí ale nevezme. In: *Irozhlás.cz* [online]. 10. 8. 2018 [cit. 2022-12-05]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/tatana-mala-diplomova-prace-shoda-eticka-komise-titul_1808101543_pla

Delikt. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2023 [cit. 2023-03-04]. Dostupné z: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Delikt>

CHALOUPSKÁ, M. Jasné plagiátorství, říká expert o další diplomové práci ministryně Malé. Označil hned 16 stran textu. In: *Irozhlás.cz* [online]. 3. 7. 2018 [cit. 2022-12-05]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravydomov/ministryne-spravedlnosti-tatana-mala-opsana-diplomova-prace_1807031237_per

KEMÉNYOVÁ, Z. Tituly kvůli plagiátorství už školy odebírají. Další potíž: psaní na zakázku. In: *Universitas* [online]. 23. 2. 2019 [cit. 2023-03-02]. Dostupné z: <https://www.universitas.cz/tema/2628-tituly-kvuli-plagiatorstvi-uz-skoly-odebiraji-dalsi-potiz-psani-na-zakazku>

MACH, J., et al. *Jak předcházet psaní prací na zakázku* [online]. Praha: Univerzita Karlova, 2021 [cit 2022-12-16]. ISBN 978-80-246-5122-4. Dostupné z: <https://www.akademickaetika.cz/static/soubory/stranka-70/prirucka-jak-predchaz-et-psani-praci-na-zakazku-30.pdf>

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY ČR. *Závěrečná zpráva z hodnocení dopadů regulace (RIA)* [online]. Praha: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR, 2023 [cit. 2023-02-08]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/text/orig2.sqw?idd=84734>

PARLAMENT ČESKÉ REPUBLIKY, POSLANECKÁ SNĚMOVNA. Sněmovní tisk 464/0, část č. 1/6, Novela z. o vysokých školách. In: *Psp.cz* [online]. 15. 4. 2015 [cit. 2023-02-08]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=7&CT=464&CT1=0>

PARLAMENT ČESKÉ REPUBLIKY, POSLANECKÁ SNĚMOVNA. Sněmovní tisk 1083/0, část č. 1/8, Novela z. o vysokých školách. In: *Psp.cz* [online]. 16. 11. 2020

[cit. 2023-02-08]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=8&CT=1083&CT1=0#prilohy>

PARLAMENT ČESKÉ REPUBLIKY, POSLANECKÁ SNĚMOVNA. *Sněmovní tisk 887/0, Návrh poslanců Jakuba Michálka, Ivana Bartoše, Františka Navrkala, Mikuláše Ferjenčíka a dalších na vydání zákona, kterým se mění zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 40/1995 Sb., o regulaci reklamy a o změně a doplnění zákona č. 468/1991 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání, ve znění pozdějších předpisů* [online]. Praha: Parlament České republiky, 2020 [cit. 2023-02-08]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/text/orig2.sqw?idd=177906>

PRÁVNICKÁ FAKULTA, MASARYKOVA UNIVERZITA. Červen 2016 – podezření z podvodného jednání u státní závěrečné zkoušky. *Law.muni.cz* [online]. © 2023 [cit. 2023-02-08]. Dostupné z: <https://www.law.muni.cz/dokumenty/36392>

ŠIMKA, K. Jak a kdy lze „sebrat akademický titul“. In: *Epravo.cz* [online]. 13. 10. 2016 [cit. 2023-02-08]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/jak-a-kdy-lze-sebrat-akademicky-titul-103490.html>

ÚŘAD VLÁDY ČESKÉ REPUBLIKY. Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony. *Odok.cz* [online]. © 2023 [cit. 2023-02-13]. Dostupné z: <https://odok.cz/portal/veklep/material/KORNCNUTLVWM/>

Seznam zkratek

ČSFR	–	Česká a Slovenská Federativní Republika
FPr ZČU	–	Fakulta právnická Západočeské univerzity v Plzni
MŠMT	–	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
MU	–	Masarykova univerzita
MUP	–	Metropolitní univerzita Praha
NSS	–	Nejvyšší správní soud
PrF MU	–	Právnická fakulta Masarykovy univerzity
PrF UK	–	Právnická fakulta Univerzity Karlovy
UJAK	–	Univerzita Jana Amose Komenského Praha
UK	–	Univerzita Karlova
ZČU	–	Západočeská univerzita v Plzni
rozsudek I.	–	Rozsudek NSS ze dne 22.06.2016, sp. zn. 1 As 154/2015–50
rozsudek II.	–	Rozsudek NSS ze dne 09.06.2016, sp. zn. 2 As 170/2015–58
rozsudek III.	–	Rozsudek NSS ze dne 26. 10. 2016, sp. zn. 10 As 166/2016–56
rozsudek IV.	–	Rozsudek NSS ze dne 23.03.2017, sp. zn. 1 As 98/2017 – 51
rozsudek V.	–	Rozsudek NSS ze dne 24. 11. 2011, sp. zn. 7 As 66/2010-119
rozsudek VI.	–	Rozsudek NSS ze dne 31. 10. 2019, sp. zn. 2 As 123/2019 - 37
vysokoškolský zákon	–	zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů v posledním znění, v aktuálním znění
správní řád	–	zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, v aktuálním znění
slovenský vysokoškolský zákon	–	zákon č. 131/2002 Z. z., o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v aktuálním znění